POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS

Päiväys
17.8.2026

Diaarinumero
599/03.04.04.04.09/2026

Vastaanottaja
Simon kunta

Muutoksenhaunalainen päätös
Lapin hyvinvointialueen aluevaltuusto, 23.2.2026, § 15

Valittaja
Simon kunta

Vastaselityspyyntö

Valituksenalaisen päätöksen tehneeltä viranomaiselta pyydetyt lausunnot lähetetään oheisena Teille tiedoksi. Teille varataan tilaisuus antaa vastaselitys aluehallituksen lausuntojen ja oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen johdosta. 29.5.2026 toimitetun lausunnon asiakirjaluettelosta ilmenevät asiakirjat ovat pyydettäessä saatavissa hallinto-oikeudesta.

Vastaselitys pyydetään toimittamaan **14.9.2026 mennessä**. Asia voidaan ratkaista määräajan jälkeen, vaikka vastaselitystä ei ole annettu (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 45 § 2 mom).

Vastaselitys ja asiakirjat pyydetään toimittamaan ensisijaisesti sähköisessä muodossa. Tarvittaessa tulee käyttää suojattua yhteyttä. Viestin aihekentässä on mainittava hallinto-oikeuden diaarinumero. Vastaselitys liiteasiakirjoineen toimitetaan kukin erillisenä tiedostona asiakirjan sisällön mukaisesti nimettynä.

Tämän vastaselityspyynnön liitteenä toimitettuja asiakirjoja ei tarvitse palauttaa hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeudelle toimitettavista asiakirjoista ei tarvitse myöskään toimittaa postitse kaksoiskappaleita.

Teille luovutettavat asiakirjat voivat sisältää henkilötietoja. Vastaatte omalta osaltanne henkilötietojen lainmukaisesta käsittelystä.

Suvi Virpimäki
lainkäyttösihteeri

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 (Torikatu 34-40), 90101 OULU
Puhelin: 029 56 42800
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Lisätietoja henkilötietojen käsittelystä ja tietosuojasta https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/pohjois-suomenhallinto-oikeus/fi/index/henkilotietojenkasittelyhallinto-oikeudessa.html

Aluehallitus

KOKOUSTIEDOT

Aika	13.4.2026 klo 10.00-16.33
Paikka	LKS hallintorakennus, kokoushuone Stuorra, Porokatu 39 C, Rovaniemi/Teams

SAAPUVILLA OLLEET

Timo Peisa, aluehallituksen puheenjohtaja, paikalla §:t 138-167
Maria-Riitta Mällinen, aluehallituksen 1. varapuheenjohtaja, paikalla §:t 138-160, 166-167, siirtyi etäyhteyteen klo 16.01, poissa klo 16.17-16.26
Heli Trög, aluehallituksen 2. varapuheenjohtaja, paikalla §:t 138-142, 144-167

Sari Auvinen, aluehallituksen jäsen, Teams, paikalla §:t 138-140, 142-167
Terje Juutilainen, aluehallituksen jäsen, Teams, paikalla §:t 138-167
Markku Kangas, aluehallituksen jäsen, paikalla §:t 138-167
Outi Keinänen, aluehallituksen jäsen, paikalla §:t 138-167
Antti Kerkelä, aluehallituksen jäsen, Teams, paikalla §:t 138-167
Raija Kerätär, aluehallituksen jäsen, paikalla §:t 138-167
Piia Kilpeläinen-Tuoma, aluehallituksen jäsen, paikalla §:t 138-167
Tuomas Koskiniemi, aluehallituksen jäsen, Teams, paikalla §:t 138-167
Marja-Leena Laitinen, aluehallituksen jäsen, paikalla §:t 138-167
Antti Liikkanen, aluehallituksen jäsen, paikalla §:t 138-167
Pekka Rainio, aluehallituksen jäsen, Teams, paikalla §:t 138-167
Jarmo Siivikko, aluehallituksen jäsen, paikalla §:t 138-167
Päivi Salminen, aluehallituksen varajäsen, Teams, paikalla § 141, paikalla klo 10.24-11.18

Johanna Ojala-Niemelä, aluevaltuuston puheenjohtaja, paikalla §:t 144-167, saapui klo 11.30
Markus Lohi, aluevaltuuston 1. varapuheenjohtaja, paikalla §:t 138-160, siirtyi etäyhteyteen klo 13.44, poistui klo 15.34
Heikki Autto, aluevaltuuston 2. varapuheenjohtaja, Teams, paikalla §:t 158-167, saapui klo 14.39
Jonna Parviainen, aluevaltuuston 3. varapuheenjohtaja, Teams, paikalla §:t 138-167
Ella Partanen, aluevaltuuston 4. varapuheenjohtaja, Teams, paikalla §:t 138-167

Ara Aikio, saamen kielen lautakunnan puheenjohtaja, Teams, paikalla §:t 138-167

Jari Jokela, hyvinvointialuejohtaja, esittelijä, paikalla §:t 138-167
Mari Haataja, hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä, Teams, paikalla §:t 138-167

Liisa Niiranen, sosiaalijohtaja, poissa

Aluehallitus

Miia Palo, toimialajohtaja, terveyspalvelut, paikalla §:t 138-167
Markus Aarto, pelastusjohtaja, Teams, paikalla §:t 138-160, poistui klo 15.39
Mikko Häikiö, toimialajohtaja tukipalvelut, Teams, paikalla §:t 138-167
Anne Räisänen, talousjohtaja, paikalla §:t 138-167
Marjo Kuittinen, henkilöstöjohtaja, Teams, paikalla §:t 138-147, 167, poistui klo 12.17
Ville Vitikka, hallintolakimies, paikalla §:t 138-167
Riitta Muhonen, viestintäjohtaja, Teams, paikalla §:t 138-167
Mirka Kankaanpää, tekninen sihteeri, Teams, paikalla §:t 138-167
Anne Korhonen, tekninen johtaja, Teams, paikalla §:t 148-150

LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS — Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi

ASIAT — §:t 138-167

ALLEKIRJOITUKSET — Timo Peisa aluehallituksen puheenjohtaja; Mari Haataja pöytäkirjanpitäjä

Aluehallitus
Ote

LAPHA/82/00.01.01/2026

146 § **Lausunnon antaminen Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle aluevaltuuston päätöksestä 23.2.2026 § 15 tehdyn täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen johdosta (Simo)**

Aluehallitus 146 § 13.4.2026

Valmistelija hallintolakimies

Asiaselostus Aluevaltuusto on 23.2.2026 § 15 päättänyt muun ohella hyväksyä liitteeseen "Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026 - 2028" sisältyvät palvelukohtaiset linjaukset sekä hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja palveluiden järjestämisohjelman muutokset (päätöskohta 1).

Simon kunta on valittanut aluevaltuuston päätöksestä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitus kohdistuu päätöskohtaan 1. Valitukseen sisältyy täytäntöönpanokieltovaatimus.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on 8.4.2026 pyytänyt aluehallitusta hankkimaan täytäntöönpanokieltovaatimuksen ja valituksen johdosta valtuuston lausunnon tai, jos se hallintosäännön mukaan on mahdollista, antamaan lausunnon esitetyn toimenpanokieltovaatimuksen ja tehdyn valituksen johdosta. Lausunnossa on annettava selostus asiasta, vastattava oikeudenkäynnin osapuolen esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausuttava esitetystä selvityksestä.

Aluevaltuuston päätös 23.2.2026 § 15 on liitteenä 1.
Hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valitusasiakirjoineen on liitteenä 2.

Lausunto täytäntöönpanokieltovaatimuksen johdosta on annettava 22.4.2026 mennessä.

Täytäntöönpanokieltovaatimuksen johdosta on valmisteltu esitys aluehallituksen lausunnoksi. Esitys annettavaksi lausunnoksi on liitteenä 3.

Aluevalituksesta lausutaan vielä myöhemmin erikseen.

Hallintosäännön 36 § 5 momentissa annetun määräyksen mukaan aluehallitus voi antaa lausunnon aluevaltuuston päätöksestä tehdystä valituksesta, jos aluehallitus katsoo, ettei aluevaltuuston päätöstä ole valituksessa esitetyillä

Aluehallitus
Ote

perusteilla kumottava.

Liitteet

Liite 1 aluevaltuuston päätös 23.2.2026 § 15
Liite 2 Hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valitusasiakirjoineen Dnro 599/2026
Liite 3 lausunto täytäntöönpanokieltovaatimuksen johdosta

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

1. antaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle liitteenä olevan täytäntöönpanokieltoa koskevan lausunnon;
2. pyytää hallinto-oikeutta hylkäämään täytäntöönpanokieltoa koskevan vaatimuksen;
3. pyytää hallinto-oikeutta käsittelemään täytäntöönpanokieltoa koskevan vaatimuksen kiireellisenä;
4. että aluehallitus päättää erikseen valitukseen annettavasta lausunnosta.

Päätös

Aluehallitus päätti esityksen mukaisesti.

Lisätietoja

hallintolakimies Ville Vitikka p. 040 623 8270, ville.vitikka@lapha.fi

Täytäntöönpano

ote ja lausunto liitteineen sekä muut pyydetyt asiakirjat hallinto-oikeudelle viipymättä

Otteen oikeaksi todistaa

Hallintosihteeri Mari Haataja

Aluehallitus
Ote

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 141 § mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhaku-viranomainen

Pöytäkirja nähtävänä www.lapha.fi 14.4.2026

Tiedoksianto

Asianosaiset:

☑ Annettu tiedoksi sähköisesti
Päivämäärä: 14.4.2026
Vastaanottajat: Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

lapha.fi | Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvâájjamvu'vdd

Kokouspäivä
23.2.2026

Aluevaltuusto
Pöytäkirja

LAPHA/82/00.01.01/2026

15 § **Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia**

Aluehallitus 90 § 16.2.2026

Aluehallitus 90 § 16.2.2026

Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia

Aikaisemmat käsittelyvaiheet
Aluehallitus 20.10.2025 § 432, 21.10.2025 § 438, 1.12.2025 § 505, 3.12.2025 § 523 ja 9.2.2026 § 70 Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia

Aluehallitus 9.2.2026 § 69 Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluverkkoa koskeva kuuleminen ja osallisuus

Valmistelija
hyvinvointialuejohtaja, sosiaali- ja terveyspalvelujen toimialajohtaja ym.

Asiaselostus
Hyvinvointialueen taloustilanne ja arviointimenettely

Lapin hyvinvointialueen taseessa on alijäämää 90,3 M€ vuodelta 2023 ja 87,1 M€ vuodelta 2024 eli yhteensä 177,4 M€. Talousraporttiin ajalta 1.1.-30.11.2025 sisältyvässä tilinpäätösennusteessa ja sen pohjalta valtiokonttorille toimitetussa tilinpäätösarviossa alijäämä on 12,6 M€. Tilinpäätöksen laadinta on vielä kesken, mutta on odotettavissa, että tilinpäätös voi lopulta päätyä jopa lähelle nollatulosta. Talousarvio vuodelle 2026 on 5,8 M€ alijäämäinen.

Kaikkien hyvinvointialueiden yhteenlaskettu tilinpäätösarvio vuodelta 2025 on aiemmin arvioitua ylijäämäisempi. Tämä johtaa siihen, että hyvinvointialueiden jälkikäteistarkistus leikkaa rahoitusta vuodelle 2027 ja siitä eteenpäin. Alustavan arvion mukaan Lapin hyvinvointialueen rahoitus vähenee vuosina 2027-2028 vuositasolla n. 17-18 M€ vuoden 2025 lopun arvioihin verrattuna.

Valtiovarainministeriö päätti 17.6.2025 käynnistää hyvinvointialueesta annetun lain 122 §:ssä säädetyn arviointimenettelyn Lapin hyvinvointialueella (aluevaltuusto 18.8.2025 § 45). Valtiovarainministeriön asettama arviointiryhmä esitti 12.12.2025 hyvinvointialueesta annetun lain 122 §:n tarkoittamana toimenpide-ehdotuksena, mm. että hyvinvointialueen on valmisteltava vuoteen 2030 saakka ulottuva uudistettu taloussuunnitelma, joka muodostaa sitovan raamin tulevien vuosien toiminta- ja taloussuunnittelulle. Taloussuunnitelman tulee sisältää riittävät konkreettiset toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi ja alijäämän kattamiseksi, sekä toimenpiteiden arvioidut talousvaikutukset vuosittain.

Hyvinvointialueen talouden tasapainottamiseksi on välttämätöntä mm. tehdä muutoksia hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkkoon. Aluevaltuusto päätti 24.11.2025 § 67 mm., että talouden sopeuttamiseksi tarvittavat päätökset palveluverkkoa koskien tehdään kevään 2026 aikana. Arviointiryhmä on kirjannut toimenpide-ehdotuksiinsa, että palveluverkkoa koskevat päätökset tulee tehdä aluevaltuustossa suunnitellun mukaisesti helmikuussa 2026.

Kuuleminen ja osallisuus

Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutosten valmistelua varten saadut lausunnot, kannanotot, neuvottelut ja muut kuulemiset sekä niistä laadittu yhteenveto tuodaan aluehallitukselle ja aluevaltuustolle eri asiana tiedoksi.

Palveluverkkovalmisteluun vaikuttavaa lainsäädäntöä

Palveluverkkopäätöksiä ohjaa osaltaan lainsäädäntö, jossa säädetään mm. palvelujen tarveperusteisuudesta, saavutettavuudesta, oikeudesta käyttää saamen kieltä sekä sairaanhoidossa avohoidon ensisijaisuudesta.
Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 (Järjestämislaki) 4§ 1 mom säädetään saatavuudesta ja saavutettavuudesta: *Hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Asiakkaan yksilöllisestä palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arvioinnista säädetään erikseen. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä*.

Järjestämislain 5§ 2 mom säädetään oikeudesta käyttää saamen kieltä: *Asiakkaalla on oikeus käyttää saamen kieltä saamelaisten kotiseutualueen kunnissa tuotettavissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa sekä Lapin hyvinvointialueen alueella sellaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa, joita tuotetaan vain kotiseutualueen kuntien ulkopuolella sijaitsevissa toimintayksiköissä. Lisäksi asiakkaalla on oikeus käyttää saamen kieltä Lapin hyvinvointialueen alueella kotiseutualueen kuntien ulkopuolella sijaitsevissa toimintayksiköissä tuotettavissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa, jotka*

Lapin hyvinvointialue on osoittanut kotiseutualueen kuntien asukkaiden käytettäviksi 4 §:ssä tarkoitetun palvelujen saavutettavuuden perusteella. Oikeudesta käyttää saamen kieltä säädetään muutoin saamen kielilaissa (1086/2003).

Terveydenhuoltolain 24§ 2 momentissa säädetään, että *sairaanhoito on toteutettava potilaan lääketieteellisen tai hammaslääketieteellisen tarpeen ja käytettävissä olevien yhtenäisten hoidon perusteiden mukaisesti. Hoito on toteutettava tarkoituksenmukaisella tavalla ja yhteistyöllä. Hoito toteutetaan avohoidossa silloin, kun se on potilasturvallisuus huomioon ottaen mahdollista.*

Palveluverkkolinjaukset

Yleiset palveluverkkoa koskeva linjausesitykset on koottu liitteeseen 1 Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026 - 2028.
Palveluverkkolinjausten valmistelussa on huomioitu ensisijaisesti väestön palvelutarve ja sen ennustettu kehitys. Lapin hyvinvointialueen erityispiirteitä, joita on otettu huomioon ovat muun muassa huomattavat alueelliset erot väestötiheydessä ja yhteisöjen koossa, ikärakenteessa ja palvelutarpeessa. Hyvinvointialueen pohjoisosat ovat saamelaisten kotiseutualuetta. Alueella tyypillistä on myös pienten paikkakuntien keskustaajamien, käytännössä kuntakeskusten, väliset pitkät etäisyydet sekä sesonkiluonteisen matkailun vaikutus palvelutarpeisiin. Nykyinen kiinteistökanta ja investointitarpeet ovat olleet myös pohjatietona. Valmistelua on ohjannut Lapin hyvinvointialueen strategia ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia sekä kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus.

Palveluverkkolinjauksissa esitetään täsmennyksiä palvelujen järjestämissuunnitelman palveluverkkokirjauksiin. Lisäksi ehdotetaan määriteltäväksi peruspalvelujen asiointialueet ja sotekeskuksen perustason avopalvelut sekä esitetään linjauksia alueellisesti keskitettyihin palveluihin, kuntakeskusten ulkopuolella olevien kylien palveluihin, perustason vuodeosastohoitoon, kotiin vietäviin palveluihin, päivystyksiin ja kiireelliseen hoitoon, asumispalveluihin sekä lastensuojelun sijaishuoltoon. Erikoissairaanhoidon palveluverkko ja digitaaliset palvelut on pääosin rajattu ulos linjausesityksestä ja linjaukset koskevat erityisesti kasvokkaista palvelua.

Palvelustrategian mukaisesti on tarkasteltu erityisesti sairaansijakokonaisuuden optimointia, päällekkäisen valmiuden purkamista, mahdollisuuksia lisätä sairaanhoidon tukea kotiin annettaviin palveluihin sekä monialaisen koordinoidun yhteistyön vahvistamista lähipalvelujen turvaamiseksi.

Perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen palveluverkon kehitys 2023 - 2025

Hyvinvointialueen aikana perustason palveluverkkoa on tiivistetty erityisesti vuodeosastohoidon osalta ja vuodeosastot on suljettu Kolarissa, Sallassa, Pelkosenniemellä ja Utsjoella. Vuodeosastoja käytetään yhtenä hyvinvointialueen resurssina kuntakohtaisen palvelun sijaan. Lisäksi on kehitetty ja otettu käyttöön hyvinvointialueen laajuisia yhteisiä palveluita, muun muassa päivystysapu 116117, sotekoordinaattoritoiminta sekä DigiLapha asiointialusta sekä useita etä- ja digipalveluita alueen väestölle. Kotiin vietävää sairaanhoitoa on kehitetty voimakkaasti ja kotisairaalatoiminta on laajentunut lähes kaikille paikkakunnille. Ikääntyneiden palvelujen palvelutarpeen arvioinnin tehostuminen ja palveluihin pääsyn nopeutuminen on vähentänyt perusterveydenhuollon vuodeosastojen käyttöä, mikä puolestaan on mahdollistanut erikoissairaanhoidon sairaansijojen vähentämisen vuoden 2026 alusta.

Palveluverkkoon esitettävät muutokset

Vuodeosastoverkon muutokset

Vuodeosastoverkon osalta esitetään, että vuoden 2026 aikana suljetaan Posion vuodeosasto 1.6.2026, Ylitornion vuodeosasto 1.6.2026 sekä Tervolan vuodeosasto 1.9.2026. Keminmaan vuodeosasto, joka sisältyy Keminmaan palvelujen kokonaisulkoistukseen, suljettaisiin viimeistään sopimuskauden päättyessä vuonna 2028. Muiden paikkakuntien vuodeosastojen paikkamääriä säädetään tarvetta vastaavaksi ja kokonaismäärää vähennetään vuoden 2026 aikana osastohoidon riittävyyttä seuraten maltillisesti 5 - 10 %. Kotisairaalatoimintaa vahvistetaan Ylitorniolla, Tervolassa ja Posiolla. Rovaniemen sairaansijamäärää lisätään ja yhteensovitetaan Lapin keskussairaalan vuodeosastojen kanssa tilojen ja toiminnan osalta. Samoin Länsi-Pohjan sairaalassa yhteensovitetaan erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon osastotoimintaa. Kotiutushoitajatoimintaa vahvistetaan. Ehvi-yksikön sijoittuminen Länsi-Pohjan sairaalan tiloihin selvitetään.

Vuodeosastoverkkoesityksen pohjana on arvio väestön vuodeosastohoidon tarpeesta hyvinvointialueella kokonaisuudessaan sekä kunkin paikkakunnan asukkaiden osalta vuoteen 2040 saakka. Lapissa vuodeosastohoitoa käytetään edelleen enemmän kuin arvioitu väestön tarve on, koska muut palvelut toimivat osittain puutteellisesti. Kotihoidon asiakkaiden päivystysalkuisten vuodeosastojaksojen määrä on suuri samoin kuin avohoidon keinoin

ennaltaehkäistävissä olevien hoitojaksojen määrä. Vuodeosastojen hoitojaksojen kesto on myös pidempi ja vaihtelee runsaasti yksiköittäin. Riittävä vuodeosastohoidon määrä vuonna 2029 on arvion mukaan noin 19 % pienempi kuin vuonna 2025. Lisäksi tavoitteena on pääsääntöisesti vähintään noin 20 sairaansijan kokoiset vuodeosastot, jotta hoitopäiväkustannus alenisi nykyisestä. Vuodeosastoverkon muutokset ja käytön vähentäminen edellyttävät panostamista muihin palveluihin, mikä on otettu huomioon kustannuslaskennassa. Vuodeosastoverkon muutoksen sopeuttamispotentiaali vuositasolla vuoteen 2029 mennessä nyt esitetyllä vaihtoehdolla on 5 - 6 miljoonaa euroa, mikä tukee osaltaan hyvinvointialueen talouden tasapainottamista lähivuosina ja mahdollistaa jatkossa panostusta väestön tarpeiden mukaisesti.
Rovaniemellä sijaitseva EHVI on erityisen vaikeahoitoisten muistisairauksien hoitoon erikoistunut osasto, joka palvelee koko hyvinvointialuetta. EHVI on 5-paikkainen yksikkö, jossa hoitojaksot ovat tyypillisesti pitkiä, jopa useita kuukausia. Potilailla on poikkeuksellisen vaikeita muistisairauksista johtuvia käytösoireita, joita ei pystytä hoitamaan ympärivuorokautisissa hoivayksiköissä tai muilla osastoilla. Pulkamontien terveysaseman tilat soveltuvat huonosti toiminnalle ja heikentävät hoidon laatua ja vaikuttavuutta. Toiminnalle on etsitty vaihtoehtoista sijaintia ja korvaavia tiloja koko hyvinvointialueen ajan. Toiminta edellyttää soveltuvien tilojen lisäksi vartijapalvelun saatavuutta. Osana vuodeosastoverkoston muutoksia EHVI-yksikköä suunnitellaan sijoitettavaksi Länsi-Pohjan sairaalan tiloihin.

Tarkemmat vaikutukset ja valmistelussa tuotetut muut vaihtoehdot vuodeosastoverkon muutoksille on koottu liitteeseen Lapin hyvinvointialueen perustason palveluverkkovaihtoehtojen kuvausta.

Päivystykset ja kiirevastaanotto

Osana palveluverkkomuutoksia esitetään, että päällekkäistä paikkakunta- ja seutukohtaista lääkäreiden kiirevastaanottoa vähennetään ja sen sijaan lisätään koko hyvinvointialuetta palveleva etälääkärin resurssi iltoihin ja viikonloppuihin Ivalon päivystävän lääkärin lisäksi. Tällä tuetaan koko hyvinvointialueella erityisesti ikääntyvien päivystysaikaisen diagnostisen arvioinnin vahvistamista ja mm. kotisairaaloiden tukea, jotta tarpeettomia kuljetuksia päivystävään yksikköön voitaisiin välttää.

Asia kuuluu hallintosäännön 18§ mukaan pääosin aluehallituksen toimivaltaan. Osana esitystä kuitenkin Tunturi-Lapin kiertävä kiirevastaanotto sijoittuisi jatkossa Kittilään ja Muonion ja Kolarin osalta joka kolmas päivä ollut kiirevastaanotto päättyisi, minkä voi tulkita olevan aluevaltuuston

päätösvallassa.

Muut perustason avopalvelujen muutokset

Muurolan ja Sinetän yhden yksikön hammashoitolat suljetaan
Pelkosenniemen ja Savukosken sotekeskukset esitetään muutettavaksi osa-aikaisesti auki oleviksi
Karesuvannon erillinen terveysasema esitetään suljettavaksi
Simon Ylikärpän osa-aikainen terveydenhoitajan vastaanotto lakkautetaan pysyvästi

Muutosten perusteita ja korvaavia palveluja on kuvattu tarkemmin liitteessä Lapin hyvinvointialueen perustason palveluverkkovaihtoehtojen kuvausta sekä perusteita osin palveluverkkolinjauksissa.

Päätösehdotus **Hyvinvointialuejohtaja**

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteeseen "Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026 - 2028" sisältyvät palvelukohtaiset linjaukset sekä hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja palveluiden järjestämisohjelman muutokset;
2. että Posion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
3. että Ylitornion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
4. että Tervolan vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.9.2026;
5. että Keminmaan vuodeosasto suljetaan pysyvästi viimeistään vuoden 2028 aikana;
6. että aluehallitus päättää Keminmaan vuodeosaston sulkemisen ajankohdan määrittämisestä;
7. että Karesuvannon terveysasema, Muurolan hammashoitola ja Sinetän hammashoitola suljetaan pysyvästi;
8. että sote-keskuspalvelujen vastuualuejohtaja päättää kunkin edellisessä kohdassa mainitun palveluyksikön tai palvelupisteen sulkemisen ajankohdasta;
9. todeta Simon Ylikärpän terveydenhoitajan osa-aikaisen vastaanoton pysyvästi suljetuksi;
10. oikeuttaa aluehallituksen päättämään nykyisin Rovaniemellä toimivan Ehvi-yksikön sijainnista;
11. että aluehallitus päättää tarvittaessa perustellusta syystä vuodeosaston sulkemisen ajankohdan muutoksista ja päätöksen muusta täytäntöönpanosta.

lapha.fi | Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvâájjamvu'vdd

Kokouspäivä
23.2.2026

Aluevaltuusto
Pöytäkirja

Käsittely

Keskustelun kuluessa Outi Keinänen esitti, että päätökseen lisätään kohdaksi 12 seuraava teksti:
"Aluehallitus selvittää koko Lapin alueella terveydenhoitajan/sairaanhoitajan yhtenäisen vastaanottomallin palvelutarjonnasta kaikille väestöryhmille."

Outi Keinäsen esitystä kannattivat: Pekka Rainio, Maria-Riitta Mällinen, Heli Trög, Antti Kerkelä, Marja-Leena Laitinen, Tuomas Koskiniemi ja Sari Auvinen.

Aluehallitus hyväksyi Outi Keinäsen esityksen.

Päätös

Aluehallitus päätti esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteeseen "Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026 - 2028" sisältyvät palvelukohtaiset linjaukset sekä hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja palveluiden järjestämisohjelman muutokset;
2. että Posion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
3. että Ylitornion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
4. että Tervolan vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.9.2026;
5. että Keminmaan vuodeosasto suljetaan pysyvästi viimeistään vuoden 2028 aikana;
6. että aluehallitus päättää Keminmaan vuodeosaston sulkemisen ajankohdan määrittämisestä;
7. että Karesuvannon terveysasema, Muurolan hammashoitola ja Sinetän hammashoitola suljetaan pysyvästi;
8. että sote-keskuspalvelujen vastuualuejohtaja päättää kunkin edellisessä kohdassa mainitun palveluyksikön tai palvelupisteen sulkemisen ajankohdasta;
9. todeta Simon Ylikärpän terveydenhoitajan osa-aikaisen vastaanoton pysyvästi suljetuksi;
10. oikeuttaa aluehallituksen päättämään nykyisin Rovaniemellä toimivan Ehvi-yksikön sijainnista;
11. että aluehallitus päättää tarvittaessa perustellusta syystä vuodeosaston sulkemisen ajankohdan muutoksista ja päätöksen muusta täytäntöönpanosta;
12. että aluevaltuusto velvoittaa aluehallituksen selvittämään koko Lapin alueella terveydenhoitajan/sairaanhoitajan yhtenäisen vastaanottomallin palvelutarjonnasta kaikille väestöryhmille.

Tämä asia käsiteltiin asian 80 § jälkeen.

Johtajava hoitaja Henna Kauranen, sotekeskuspalvelujen vastuualuejohtaja Antti Alaräisänen, ikääntyneiden palveluiden vastuualuejohtaja Annukka

Aluevaltuusto
Pöytäkirja

Marjala ja Lasten, nuorten, perheiden ja vammaisten palvelujen vastuualuejohtaja Johanna Korteniemi olivat asiantuntijoina kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan.

Aluehallitus piti lounastauon tämän asian käsittelyn jälkeen klo 12.28-13.15.

Sovelletut oikeusohjeet

Hallintosääntö 181 § Toimivalta palveluiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen liittyvissä muutoksissa
Aluevaltuusto hyväksyy palvelujen saatavuuteen, toteutustapaan ja saavutettavuuteen liittyvät periaatteet osana hyvinvointialuestrategiaa.
Aluevaltuusto päättää:
1. sosiaali- ja terveydenhuollon palveluyksikön ja pelastusaseman perustamisesta tai pysyvästä sulkemisesta;
2. sosiaali- ja terveydenhuollon palvelupisteen pysyvästä sulkemisesta;
3. perusterveydenhuollon vuodeosaston toiminnan käynnistämisestä, pysyvästä sulkemisesta taikka korvaamisesta kotisairaala- tai vastaavalla toiminnalla.
Mikäli laissa tai muissa säädöksissä ei toisin säädetä, muilta osin palveluiden saavutettavuuteen liittyvistä muutoksista päättää aluehallitus. Aluehallitus voi siirtää tämän pykälän mukaista toimivaltaansa alaisilleen viranomaisille.
Toiminnan keskeytyksistä enintään 2 kuukauden ajaksi, aukioloajoista ja muista palvelujen tuottamisen käytännön järjestelyistä päättää toimialajohtaja, joka voi siirtää päätösvaltaa alaisilleen viranomaisille.

Lisätietoja

toimialajohtaja Miia Palo p. 040 653 2728 miia.palo@lapha.fi
hyvinvointialuejohtaja Jari Jokela p. 040 5323 998 jari.jokela@lapha.fi

Aluevaltuusto 15 § 23.2.2026

Asiaselostus

Liitteet

Lapin hyvinvointialueen perustason palveluverkkovaihtoehtojen kuvausta (AH 16.2.2026)
Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026-2028
Äänestyspöytäkirja nro 1 asia 15 § Outi Keinäsen esitys kohta 1
Äänestyspöytäkirja nro 2 asia 15 § Eija Aholan esitys kohta 2
Äänestyspöytäkirja nro 3 asia 15 § Markku Kankaan esitys kohta 3
Äänestyspöytäkirja nro 4 asia 15 § Jussi Vaaran esitys kohta 4
Äänestyspöytäkirja nro 5 asia 15 § Tommi Lepojärven esitys kohdat 5 ja 6
Äänestyspöytäkirja nro 6 asia 15 § Heli Trögin esitys kohta 7 Karesuvannon terveysasema
Äänestyspöytäkirja nro 7 asia 15 § Keinäsen esitys vs Hyöppisen esitys kohta 9

lapha.fi | Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvâájjamvu'vdd

Kokouspäivä
23.2.2026

Aluevaltuusto
Pöytäkirja

Äänestyspöytäkirja nro 8 asia 15 § aluehallituksen esitys vs Keinäsen esitys kohta 9
Äänestyspöytäkirja nro 9 asia 15 § Heidi Jauhojärven esitys uudeksi kohdaksi 13

Päätösehdotus **Aluehallitus**

Aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteeseen "Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026 - 2028" sisältyvät palvelukohtaiset linjaukset sekä hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja palveluiden järjestämisohjelman muutokset;
2. että Posion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
3. että Ylitornion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
4. että Tervolan vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.9.2026;
5. että Keminmaan vuodeosasto suljetaan pysyvästi viimeistään vuoden 2028 aikana;
6. että aluehallitus päättää Keminmaan vuodeosaston sulkemisen ajankohdan määrittämisestä;
7. että Karesuvannon terveysasema, Muurolan hammashoitola ja Sinetän hammashoitola suljetaan pysyvästi;
8. että sote-keskuspalvelujen vastuualuejohtaja päättää kunkin edellisessä kohdassa mainitun palveluyksikön tai palvelupisteen sulkemisen ajankohdasta;
9. todeta Simon Ylikärpän terveydenhoitajan osa-aikaisen vastaanoton pysyvästi suljetuksi;
10. oikeuttaa aluehallituksen päättämään nykyisin Rovaniemellä toimivan Ehvi-yksikön sijainnista;
11. että aluehallitus päättää tarvittaessa perustellusta syystä vuodeosaston sulkemisen ajankohdan muutoksista ja päätöksen muusta täytäntöönpanosta;
12. että aluevaltuusto velvoittaa aluehallituksen selvittämään koko Lapin alueella terveydenhoitajan/sairaanhoitajan yhtenäisen vastaanottomallin palvelutarjonnasta kaikille väestöryhmille.

Käsittely **Muutokset aluevaltuuston kokoonpanoon asian käsittelyn aikana**

Susanna Viitala palasi kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.
Varavaltuutettu Maarit Alalahti poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Muutosesitykset

Keskustelun kuluessa tehtiin seuraavat muutosesitykset:

Outi Keinäsen muutosesitys kohtaan 1

"Esitän, että asiointialueet koskevat vain perusterveydenhuollon palveluja, mutta ei sosiaalitoimen peruspalveluja."

Outi Keinäsen esitystä kannatti Heli Trög.

Eija Aholan muutosesitys kohtaan 2

"Esitän, ettei Posion vuodeosastoa ei lakkauteta 1.6.2026."

Eija Aholan esitystä kannattivat Miia Alasaarela, Susanna Viitala, Mari Penttinen, Miika Riipi ja Tommi Lepojärvi.

Markku Kankaan muutosesitys kohtaan 3

"Esitän että Ylitornion vuodeosasto säilytetään. Jatkosuunnittelussa haetaan kustannustehokas toimintamalli vuodeosaston ja kotisairaalan yhteistyötä kehittämällä. Näin turvataan ylitorniolaisille ja tarvittaessa myös muille lähiseudun asukkaille laadukas palvelu ja hoito myös jatkossa."

Markku Kankaan esitystä kannattivat janne Olsen Janne, Miia Alasaarela, Susanna Viitala, Mari Penttinen, Eero Ylitalo, Jussi Vaara, Tommi Lepojärvi, Inkeri Yritys, Helena Kaikkonen-Tiensuu, Mika Riipi ja Tuula Ylisaukko-oja.

Jussi Vaaran muutosesitys kohtaan 4

"Tervolan vuodeosasto tulee säilyttää. Tervola voi hyvin toimia Rovaniemen keskustan ja alakemijoen vuodeosastona, koska Rovaniemellä ei ole riittävästi TK-vuodeosastopaikkoja. Tervola on ylivoimaisesti lähinnä asukkaiden kotia (30 -70 km). Tervola voi toimia muun Länsi-Pohjan ylivuotopaikkana kirurgian toiminnan keskittyessä LKS:aan. Tervolassa on toistaiseksi ammattitaitoista henkilökuntaa saatavilla ja toimitilat ovat erinomaiset, jopa maakunnan parhaat. Monilta Rovaniemen kylien alueilta on käytännössä sama tai jopa pidempi matka Rovaniemelle vuodeosastohoitoon, kuin alakemijoen alueilta Tervolaan.

Muurolan sairaalan toimitiloista on luovuttu. Rovaniemellä on TK-vuodeosastopaikkoja ja vanhusten palveluasumispaikkoja niin niukasti, että

ruuhkahuipuissa mm infektioaikana TK- vuodeosastojen paikkamäärä ei ole riittävä kaikille. Vanhusten palveluasuntojen niukkuus myös kuormittaa TK-vuodeosastoja, kun rovaniemeläiset vanhukset joutuvat pitempään odottamaan palveluasumispaikkaa vuodeosastollakin. Taloustilanne ei salli erityisen nopeaa investointitoimintaa. Perusteltua on hyödyntää olemassa olevia kohtuullisen edullisia toimipaikkoja.

Sairaalaverkkolain määrittämät muutokset johtavat Länsi-Pohjan alueelta merkittävään potilasvirtaan LKS:aan kirurgisiin toimenpiteisiin, jotka usein edellyttävät lyhyen TK-vuodeosastojakson ennen kotiuttamista. Tervolan terveyskeskusvuodeosasto toimii erinomaisena paikkana maantieteellisen sijaintinsa vuoksi. Potilaita voidaan siirtää LKS:sta TK-vuodeosastolle Tervolaan ja Tervolasta kotiuttaa Länsi-Pohjan muihin kuntiin ns. ensihoidon paluukuljetuksina. Tällöin vältetään ylimääräisiä kuljetuskustannuksia ja toiminta on taloudellisesti perusteltua ja osaltaan edesauttaa tarvittavien kustannusvaikuttavien toiminnanmuutosten tekemistä.

Esittämieni seikkojen perusteella Tervolan vuodeosaston toiminnan jatkaminen tässä tilanteessa on sekä taloudellisesti että toiminnallisesti perusteltua. Muutosesitys: 15§ kohta 4. poistetaan pätöksestä."

Jussi Vaaran esitystä kannattivat Janne Olsen, Miia Alasaarela, Susanna Viitala Mari Penttinen, Esko Tavia, Tommi Lepojärvi, Mika Riipi ja Markku Kangas.

Tommi Lepojärven muutosesitykset kohtiin 5 ja 6

"Esitän, että päätösesityksen kohdat 5 ja 6 poistetaan ja Keminmaan vuodeosastoa ei suljeta pysyvästi, ja että aluehallitus ei päätä vuodeosaston sulkemisen ajankohdan määrittämisestä."

Tommi Lepojärven esitystä kannattivat Mika Riipi ja Miia Alasaarela.

Heli Trögin muutosesitys kohtaan 7

"Esitän, Karesuvannon terveysasemaa ei suljeta.
Perusteluina, pitkät etäisyydet , perusoikeudet Karesuvannossa alakoulun oppilailla on oikeus opiskelijahuoltolain mukaisiin palveluihin , samalla voidaan kustannustehokkaasti tarjota perusterveydenhuollon mukaisia palveluita."

Heli Trögin esitystä kannattivat Jonna Parviainen, Ida Lassila, Miia Alasaarela, Susanna Viitala, Mari Penttinen, Mari Ikonen, Akseli Erkkilä, Aino Hyöppinen, Eero Ylitalo, Tommi Lepojärvi, Inkeri Yritys, Helena Kaikkonen-Tiensuu, Mika

Riipi, Juhana Kelloniemi, Anu Avaskari ja Tuula Ylisaukko-oja.

Aino Hyöppisen muutosesitys kohtaan 9

"Esitän Simon Ylikärpän hoitajaresurssin palauttamista palveluihin. "

Aino Hyöppisen esitystä kannattivat Jonna Parviainen, Miia Alasaarela ja Mari Penttinen.

Outi Keinäsen muutosesitys kohtaan 9

"Simon Ylikärpän terveydenhoitajan osa-aikaisen vastaanoton toiminta selvitetään kohdan 12 avoterveydenhuollon palvelumallin yhteydessä."

Outi Keinäsen esitystä kannattivat Esko Tavia, Helena Kaikkonen-Tiensuu ja Mika Riipi.

Heidi Jauhojärven muutosesitys kohtaan 10

"Oikeuttaa aluehallituksen päättämään nykyisin Rovaniemellä toimivan Ehvi-yksikön sijainnista. Kuitenkin niin, että Ehvi- yksikkö säilyy omana erillisenä osastonaan, toimintaan soveltuvissa tiloissa, henkilöstön riittävyys ja erityisosaaminen huomioiden ja vartijapalvelut turvaten."

Heidi Jauhojärven esitys raukesi kannattamattomana.

Heidi Jauhojärven esitys kohdaksi 13

"Lisätään kohdaksi 13, Selvitetään, onko erilliselle etälääkäriresurssille iltoihin ja viikonloppuihin todellista tarvetta Ivalon päivystävän lääkärin lisäksi ja lasketaan sen kustannusvaikutukset"

Heidi Jauhojärven esitystä kannattivat Jonna Parviainen, Mika Riipi ja Jarmo Siivikko.

Helena Kaikkonen-Tiensuun / Keskustan aluevaltuustoryhmän toimenpide-esitys

"Lisäys15 §:ään Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia
Läheisen mahdollisuus osallistua saattohoitoon on arvokas asia.
Saattohoito on kuolemaa lähestyvän potilaan ja hänen läheistensä hoitoa ja tukea, kun parantuminen ei ole enää mahdollista. Sen tavoitteena on

varmistaa mahdollisimman arvokas, oireeton ja rauhallinen elämän loppu, huomioiden potilaan toiveet, arvot ja ihmisarvo. Hoitoon kuuluu kivunlievitys, henkinen ja sosiaalinen tuki sekä läheisten huomioiminen ja tukeminen. Saattohoito voidaan toteuttaa potilaan kotona, saattohoitokodissa, sairaalassa tai palvelukodissa.

Lapin hyvinvointialueella (Lapha) on käynnissä mittavat esitykset palveluverkon karsimisesta. Kun palveluverkkoa karsitaan millä tahansa terveyden- tai sosiaalihuollon alueella, sen vaikutus tulee näkymään myös elämän loppuvaiheen hoidossa ja hoivassa, saattohoidossa.

Vuodeosastojen lakkauttaminen, ilman korvaavaa palvelua, ei takaa saattohoidossa olevalle potilaille ja heidän läheisille WHO:n, THL eikä Käypä hoito suositusten mukaista hyvän elämän loppuvaiheen hoitoa. Vuodeosastojen lakkauttamisten jälkeen saattohoitoa on toteutettu vuodeosastoilla naapurikunnissa. Hoidon laatua ei missään vaiheessa ole kyseenalaistettu, mutta omaisille hoitoon ja hoivaan osallistuminen on tuottanut huomattavia vaikeuksia. Nyt lähellä olevien vuodeosastojen lakkauttaminen tulee vain pahentamaan tilannetta lisäämällä ihmisten pelkoa ja turvattomuutta.

Hyvinvointialueen tulee pysyä vaikeasta tilanteesta huolimatta antamaan palvelulupaus koko hyvinvointialueen ihmisille, saattohoidon järjestämisestä ensisijaisesti kotikunnassa. Elämän viimeiset hetket on totuttu viettämään oman kunnan terveyskeskusten vuodeosastolla, jossa myös omaisilla on ollut mahdollista läsnäoloon ja hoivaan. Nyt se vuodeosasto voi olla naapurikuntaakin kauempana. Sotekehittämisen pilotin yhteydessä yhtenä kehittämisen kohteena oli saattohoidon järjestäminen kotikunnassa, kotisairaalan lupapaikan turvin. Tämä ei kuitenkaan ole toteutunut esitetyllä tavalla, omaiset ovat osallistuneet läheisen saattamiseen naapurikunnissa. Siksi tätä kehittämistä pitää jatkaa.

Kotikunnan lupapaikoissa esim. palvelutaloissa on tärkeää olla 1 - 2 paikkaa varattuna kotisairaalalle saattohoitopotilaita varten. Lupapaikalla tulee olla siihen tarvittava saattohoidon toimintamalli ja resurssit kuten riittävä hoitajamitoitus, lääkityksen osaamisen varmistaminen ja riittävät kotisairaalan resurssi. Ennakoiva hoitosuunnitelma ja varautuminen pahenemisvaiheille korostuu lupapaikalla oleville sekä ensihoidon tuki ja osallistuminen saattohoidon toteutukseen mahdollisuuksien mukaan."

Muutosesitysten käsittely

Outi Keinäsen muutosesitys kohtaan 1, äänestys nro 1

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Outi Keinäsen esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 40
EI 18
TYHJÄ 1

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston päätökseksi on tullut aluehallituksen pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Eija Aholan muutosesitys kohtaan 2, äänestys nro 2

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Eija Aholan esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 38
EI 20
TYHJÄ 1

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston päätökseksi on tullut aluehallituksen pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Markku Kankaan muutosesitys kohtaan 3, äänestys nro 3

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin

nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Markku Kankaan esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 29
EI 29
TYHJÄ 1

Puheenjohtaja totesi, että äänetystuloksen ollessa tasan, puheenjohtajan JAA-ääni ratkaisi äänestyksen, ja että aluevaltuuston päätökseksi on tullut aluehallituksen pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Jussi Vaaran muutosesitys kohtaan 4, äänestys nro 4

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Jussi Vaaran esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 31
EI 28

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston päätökseksi on tullut aluehallituksen pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Tommi Lepojärven muutosesitykset kohtiin 5 ja 6, äänestys nro 5

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä kohdista 5 ja 6 äänestettiin yhdessä ja toimitettiin nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Tommi Lepojärven esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 33
EI 26

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston päätökseksi on tullut aluehallituksen pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Heli Trögin muutosesitys kohtaan 7, äänestys nro 6

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Heli Trögin esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 17
EI 41
TYHJÄ 1

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston päätökseksi on tullut Heli Trögin esitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Aino Hyöppisen ja Outi Keinäsen muutosesitykset kohtaan 9

Koska oli tullut kaksi aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeavaa ja kannatettua muutosesitystä, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin nimenhuutoäänestykset.

Äänestys nro 7

Ensimmäisessä äänestyksessä vastakkain asetettiin Outi Keinäsen esitys ja Aino Hyöppisen esitys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat Outi Keinäsen esitystä äänestivät JAA, ja ne, jotka kannattivat Aino Hyöppisen esitystä äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 33
EI 10
TYHJÄ 16

Puheenjohtaja totesi, että ensimmäisessä äänestyksessä oli voittanut Outi Keinäsen esitys.

Äänestyspöytäkirja liitteenä.

Äänestys nro 8

Seuraavassa äänestyksessä asetettiin vastakkain edellisessä äänestyksessä voittanut Outi Keinäsen esitys ja aluehallituksen pohjaesitys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Outi Keinäsen esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 27
EI 32

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston päätökseksi on tullut Outi Keinäsen esitys.

Äänestyspöytäkirja liitteenä.

Heidi Jauhojärven muutosesitys kohdaksi 13, äänestys nro 9

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Heidi Jauhojärven esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 47
EI 9
TYHJÄ 3

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston

päätökseksi on tullut aluehallituksen pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Helena Kaikkonen-Tiensuun / Keskustan aluevaltuustoryhmän toimenpide-esitys

Puheenjohtaja tiedusteli voiko aluevaltuusto yksimielisesti hyväksyä Helena Kaikkonen-Tiensuun ja Keskustan aluevaltuustoryhmän tekemän toimenpide-esityksen. Aluevaltuusto hyväksyi toimenpide-esityksen yksimielisesti.

Päätös

Aluevaltuusto päätti

1. hyväksyä liitteeseen "Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026 - 2028" sisältyvät palvelukohtaiset linjaukset sekä hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja palveluiden järjestämisohjelman muutokset;
2. että Posion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
3. että Ylitornion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
4. että Tervolan vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.9.2026;
5. että Keminmaan vuodeosasto suljetaan pysyvästi viimeistään vuoden 2028 aikana;
6. että aluehallitus päättää Keminmaan vuodeosaston sulkemisen ajankohdan määrittämisestä;
7. Muurolan hammashoitola ja Sinetän hammashoitola suljetaan pysyvästi;
8. että sote-keskuspalvelujen vastuualuejohtaja päättää kunkin edellisessä kohdassa mainitun palveluyksikön tai palvelupisteen sulkemisen ajankohdasta;
9. että Simon Ylikärpän terveydenhoitajan osa-aikaisen vastaanoton toiminta selvitetään kohdan 12 avoterveydenhuollon palvelumallin yhteydessä;
10. oikeuttaa aluehallituksen päättämään nykyisin Rovaniemellä toimivan Ehvi-yksikön sijainnista;
11. että aluehallitus päättää tarvittaessa perustellusta syystä vuodeosaston sulkemisen ajankohdan muutoksista ja päätöksen muusta täytäntöönpanosta;
12. että aluevaltuusto velvoittaa aluehallituksen selvittämään koko Lapin alueella terveydenhoitajan/sairaanhoitajan yhtenäisen vastaanottomallin palvelutarjonnasta kaikille väestöryhmille.

Lisäksi aluevaltuusto päätti, että Helena Kaikkonen-Tiensuun / Keskustan aluevaltuustoryhmän hyväksytty toimenpidealoite osoitetaan hallintosäännön 134 §:n mukaisesti aluehallitukselle valmisteltavaksi.

lapha.fi | Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvâäjjamvu'vdd

Kokouspäivä
23.2.2026

Aluevaltuusto
Pöytäkirja

Lisätietoja toimialajohtaja Miia Palo p. 040 653 2728 miia.palo@lapha.fi
hyvinvointialuejohtaja Jari Jokela p. 040 5323 998 jari.jokela@lapha.fi

Täytäntöönpano ote valtiovarainministeriö

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS

Päiväys
8.4.2026

Diaarinumero
599/03.04.04.04.09/2026

Vastaanottaja
Lapin hyvinvointialueen aluehallitus

Muutoksenhaunalainen päätös
Lapin hyvinvointialueen aluevaltuusto, 23.2.2026, § 15

Valittaja
Simon kunta

Lausuntopyyntö

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus pyytää hankkimaan valtuuston lausunnot oheisen täytäntöönpanokieltovaatimuksen ja valituksen johdosta tai, jos se hallintosäännön mukaan on mahdollista, antamaan lausunnot oheisen toimeenpanokieltovaatimuksen ja valituksen johdosta. Lausunnoissa on annettava selostus asiasta, vastattava oikeudenkäynnin osapuolen esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausuttava esitetystä selvityksestä.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 37 §:n mukaan asianosaisen ja päätöksen tehneen viranomaisen on esitettävä selvitystä vaatimustensa perusteluista totuudenmukaisesti. Niiden on myötävaikutettava asian selvittämiseen sen oikeudellisen luonteen edellyttämällä tavalla. Viranomaisen on oikeudenkäynnissä otettava huomioon tasapuolisesti yleiset ja yksityiset edut.

Lausuntojen lisäksi hallinto-oikeudelle tulee toimittaa valituksenalaisen päätöksen perusteena olleet asiakirjat sekä muu tarvittava selvitys. **Lausuntojen liitteenä toimitettavista asiakirjoista on laadittava luettelo, johon asiakirjat on nimetty niiden sisältöä kuvaavalla tavalla, jotta oikeudenkäynnin osapuolet saavat tietoonsa hallinto-oikeudessa olevan oikeudenkäyntiaineiston. Nimestä tulee selvitä lähtökohtaisesti myös kyseisen asiakirjan laatimispäivämäärä. Lisäksi pyydetään ilmoittamaan hallinto-oikeudelle toimitettavien asiakirjojen salassapitoperusteet ja -ajat. Lausunnot liiteasiakirjoineen on toimitettava kukin asiakirja omana tiedostonaan nimettynä liiteluettelosta ilmenevän nimen mukaisesti.**

Lausunto täytäntöönpanokieltovaatimuksen johdosta, liiteluettelo, valituksenalaisen päätöksen perusteena olleet asiakirjat sekä muu selvitys on toimitettava hallinto-oikeuteen **22.4.2026 mennessä** ja lausunto valituksen johdosta 8.5.2026 mennessä.

Lausunnot ja asiakirjat pyydetään toimittamaan ensisijaisesti sähköisessä muodossa. Tarvittaessa tulee käyttää suojattua yhteyttä. Tämän lausuntopyynnön liitteenä toimitettuja asiakirjoja ei tarvitse palauttaa hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeudelle toimitettavista asiakirjoista ei tarvitse myöskään toimittaa postitse kaksoiskappaleita.

Teille luovutettavat asiakirjat sisältävät henkilötietoja. Vastaatte omalta osaltanne henkilötietojen lainmukaisesta käsittelystä.

Suvi Virpimäki
lainkäyttösihteeri

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 (Torikatu 34-40), 90101 OULU
Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Lisätietoja henkilötietojen käsittelystä ja tietosuojasta https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/pohjois-suomenhallinto-oikeus/fi/index/henkilotietojenkasittelyhallinto-oikeudessa.html

SIMO

Aluevalitus

Simon kunta
Ratatie 6
95200 Simo
simon.kunta@simo.fi

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Käyntiosoite: Torikatu 34–40, OULU
Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

ALUEVALITUS LAPIN HYVINVOINTIALUEEN PÄÄTÖKSESTÄ 23.2.2026 § 15

Päätös, johon haetaan muutosta: Lapin hyvinvointialue 23.2.2026 § 15

Valittaja:	Simon kunta
Vaatimus:	Lapin hyvinvointialueen päätös 23.2.2026 § 15 kohta 1 kumotaan. Lapin hyvinvointialue korvaa Simon kunnalle asian käsittelystä hallinto-oikeudessa perittävä tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla oikeudenkäyntimaksu. Lisäksi vaaditaan toimeenpanokieltoa Lapin hyvinvointialueen päätöksestä 23.2.2026 § 15.
Perustelut:	Lapin hyvinvointialueen aluevaltuusto päätti 23.2.2026 § 15 kohdassa 1: Hyväksyä liitteeseen "Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026–2028" sisältyvät palvelukohtaiset linjaukset sekä hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja palveluiden järjestämisohjelman muutokset. Liitteenä 1 on ote aluevaltuuston päätöksestä. Lapin hyvinvointialueen päätös 23.2.2026 § 15 kohta 1 on syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Kohta 1: Peruspalvelujen asiointialueiksi Lapin hyvinvointialueella määritellään: Utsjoki, Ivalo, Sodankylä, Kemijärvi, Salla, Enontekiö, Muonio, Kolari, Pello, Kittilä, Ylitornio, Rovaniemi, Tervola, Posio, Ranua, Tornio sekä Simo-Keminmaa-Kemi. Asiointialue Simo-Keminmaa-Kemi on ainoa asiointialue, jossa on kolme kuntaa. Liitteenä olevassa diaesityksessä kerrotaan seuraava: "Peruspalvelujen asiointialueilla tarkoitetaan sellaista maantieteellistä aluetta, jolla suurin osa ihmisten päivittäisestä asiointitarpeesta toteutuu alueen sisällä. Peruspalvelujen asiointialueella tarkoitetaan aluetta, jolla

SIMO

Aluevalitus

asioidaan muutenkin arkisissa asioissa, esimerkiksi ruokakaupoissa, apteekissa, perustason liikunta- ja kulttuuripalveluissa, kouluissa, varhaiskasvatuksessa, pankkien ja viranomaisten kasvokkaisissa palvelupisteissä. Asiointialueen määrittelyä käytetään palvelujen järjestämisen linjaamiseen eikä asiointialueen määrittelyllä ole tarkoitus rajata asukkaan mahdollisuutta valita asiointipistettä. Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut vastaavat luonteeltaan ja saavutettavuusvaatimuksiltaan näitä väestön muita palveluita. Asiointialueilla on usein myös eri palveluihin pääsemiseen liittyen järjestetty julkista liikennettä tukemaan eri palvelujen saavutettavuutta. Asiointialueet noudattavat osin kuntarajoja mutta poikkeuksiakin on. Asiointialueen määrittelyllä tavoitellaan sitä, että sotepalvelujen toimipisteitä voidaan joustavasti suunnitella ja tarvittaessa yhdistää asiointialueen sisällä."

Päätöksessä tai päätösaineistossa ei kerrota, mitä tämä tarkoittaa Simo-Keminmaa-Kemi-asiointialueen muodostamisessa. Ei ole kerrottu, miten asia on selvitetty. Ei ole kerrottu, mitkä tosiasiat ovat asiointialueen muodostamisen perusteena ja mistä tosiasiat on saatu eli mitattu. Ei ole kerrottu, miten on mitattu ja selvitetty ja mitkä ovat tulokset esimerkiksi työssä, ruokakaupoissa, apteekissa, perustason liikunta- ja kulttuuripalveluissa, kouluissa, varhaiskasvatuksessa, pankkien ja viranomaisten kasvokkaisissa palvelupisteissä käymistä ja päädytty siihen, että Simo, Keminmaa ja Kemi on asiointialue. Julkisen liikenteen osalta ei ole tehty selvitystä. Simon kunnan alueella julkinen liikenne on erittäin vähäistä eikä palvele asiointia.

Lapin hyvinvointialueen palveluverkon Simo-Keminmaa-Kemi asiointialueen muutoksia koskevasta päätöksestä puuttuu kokonaan päätöksen vaikutusten arviointi. Päätöksen vaikutuksia ei ole selvitetty eikä arvioitu. Sitä ei ole voitu tehdä, koska ei ole selvitetty asiointialueen muodostamisen perusteita. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 7 § edellyttää, että hyvinvointialueen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöstensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Päätös on lainvastainen, koska ei ole noudatettu lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 7 §:ää.

Asian selvittäminen on ollut puutteellista. Se ei ole ollut riittävää. Ei ole hankittu tarvittavia tietoja. On vain todettu, että asia on näin. Tämä on lainvastaista. Hallintolain § 31 mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

SIMO

Aluevalitus

Simo-Keminmaa-Kemi-asiointialueen perusteluja ei ole myöskään kirjattu, eli ei ole esitetty perusteluja sille, miten palvelualue on muodostunut. Päätöstä ei siis ole perusteltu.

Päätöksen perustelu on lakisääteinen asia. Hallintolain § 45 mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Yllä mainittujen asioiden perusteella päätöksen kohta 1 on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Sote-järjestämislain 4 §:n mukaan palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, mikä ei päätöksestä selviä.

Lisäksi todetaan, että mikäli kolmen kunnan yhdistäminen yhdeksi palvelualueeksi johtaisi tilanteeseen, jossa päätöksenteko alueen palveluverkosta tapahtuisi aluehallituksen toimesta aluevaltuuston sijasta, saattaisi se nämä kolme kuntaa eriarvoiseen asemaan verrattuna muihin hyvinvointialueen kuntiin, mitä ei voida pitää hyväksyttävänä eikä yhdenvertaisena.

Liitteet

Liite 1 ote Lapin hyvinvointialueen aluevaltuuston 23.2.2026 § 15 päätöksestä

Liite 2 Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026–2028

Simossa 30.3.2026

Simon kunnanhallitus

Mirja Klasila
vs. kunnanjohtaja

lapha.fi | Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvâájjamvu'vdd

Kokouspäivä
23.2.2026

Aluevaltuusto
Pöytäkirja

LAPHA/82/00.01.01/2026

15 § **Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia**

Aluehallitus 90 § 16.2.2026

Aluehallitus 90 § 16.2.2026

Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia

Aikaisemmat käsittelyvaiheet
Aluehallitus 20.10.2025 § 432, 21.10.2025 § 438, 1.12.2025 § 505, 3.12.2025 § 523 ja 9.2.2026 § 70 Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia

Aluehallitus 9.2.2026 § 69 Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluverkkoa koskeva kuuleminen ja osallisuus

Valmistelija
hyvinvointialuejohtaja, sosiaali- ja terveyspalvelujen toimialajohtaja ym.

Asiaselostus
Hyvinvointialueen taloustilanne ja arviointimenettely

Lapin hyvinvointialueen taseessa on alijäämää 90,3 M€ vuodelta 2023 ja 87,1 M€ vuodelta 2024 eli yhteensä 177,4 M€. Talousraporttiin ajalta 1.1.-30.11.2025 sisältyvässä tilinpäätösennusteessa ja sen pohjalta valtiokonttorille toimitetussa tilinpäätösarviossa alijäämä on 12,6 M€. Tilinpäätöksen laadinta on vielä kesken, mutta on odotettavissa, että tilinpäätös voi lopulta päätyä jopa lähelle nollatulosta. Talousarvio vuodelle 2026 on 5,8 M€ alijäämäinen.

Kaikkien hyvinvointialueiden yhteenlaskettu tilinpäätösarvio vuodelta 2025 on aiemmin arvioitua ylijäämäisempi. Tämä johtaa siihen, että hyvinvointialueiden jälkikäteistarkistus leikkaa rahoitusta vuodelle 2027 ja siitä eteenpäin. Alustavan arvion mukaan Lapin hyvinvointialueen rahoitus vähenee vuosina 2027-2028 vuositasolla n. 17-18 M€ vuoden 2025 lopun arvioihin verrattuna.

Valtiovarainministeriö päätti 17.6.2025 käynnistää hyvinvointialueesta annetun lain 122 §:ssä säädetyn arviointimenettelyn Lapin hyvinvointialueella (aluevaltuusto 18.8.2025 § 45). Valtiovarainministeriön asettama arviointiryhmä esitti 12.12.2025 hyvinvointialueesta annetun lain 122 §:n tarkoittamana toimenpide-ehdotuksena, mm. että hyvinvointialueen on valmisteltava vuoteen 2030 saakka ulottuva uudistettu taloussuunnitelma, joka muodostaa sitovan raamin tulevien vuosien toiminta- ja taloussuunnittelulle. Taloussuunnitelman tulee sisältää riittävät konkreettiset toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi ja alijäämän kattamiseksi, sekä toimenpiteiden arvioidut talousvaikutukset vuosittain.

Hyvinvointialueen talouden tasapainottamiseksi on välttämätöntä mm. tehdä muutoksia hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkkoon. Aluevaltuusto päätti 24.11.2025 § 67 mm., että talouden sopeuttamiseksi tarvittavat päätökset palveluverkkoa koskien tehdään kevään 2026 aikana. Arviointiryhmä on kirjannut toimenpide-ehdotuksiinsa, että palveluverkkoa koskevat päätökset tulee tehdä aluevaltuustossa suunnitellun mukaisesti helmikuussa 2026.

Kuuleminen ja osallisuus

Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutosten valmistelua varten saadut lausunnot, kannanotot, neuvottelut ja muut kuulemiset sekä niistä laadittu yhteenveto tuodaan aluehallitukselle ja aluevaltuustolle eri asiana tiedoksi.

Palveluverkkovalmisteluun vaikuttavaa lainsäädäntöä

Palveluverkkopäätöksiä ohjaa osaltaan lainsäädäntö, jossa säädetään mm. palvelujen tarveperusteisuudesta, saavutettavuudesta, oikeudesta käyttää saamen kieltä sekä sairaanhoidossa avohoidon ensisijaisuudesta.
Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 (Järjestämislaki) 4§ 1 mom säädetään saatavuudesta ja saavutettavuudesta: *Hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Asiakkaan yksilöllisestä palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arvioinnista säädetään erikseen. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä*.

Järjestämislain 5§ 2 mom säädetään oikeudesta käyttää saamen kieltä: *Asiakkaalla on oikeus käyttää saamen kieltä saamelaisten kotiseutualueen kunnissa tuotettavissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa sekä Lapin hyvinvointialueen alueella sellaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa, joita tuotetaan vain kotiseutualueen kuntien ulkopuolella sijaitsevissa toimintayksiköissä. Lisäksi asiakkaalla on oikeus käyttää saamen kieltä Lapin hyvinvointialueen alueella kotiseutualueen kuntien ulkopuolella sijaitsevissa toimintayksiköissä tuotettavissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa, jotka*

Lapin hyvinvointialue on osoittanut kotiseutualueen kuntien asukkaiden käytettäviksi 4 §:ssä tarkoitetun palvelujen saavutettavuuden perusteella. Oikeudesta käyttää saamen kieltä säädetään muutoin saamen kielilaissa (1086/2003).

Terveydenhuoltolain 24§ 2 momentissa säädetään, että *sairaanhoito on toteutettava potilaan lääketieteellisen tai hammaslääketieteellisen tarpeen ja käytettävissä olevien yhtenäisten hoidon perusteiden mukaisesti. Hoito on toteutettava tarkoituksenmukaisella tavalla ja yhteistyöllä. Hoito toteutetaan avohoidossa silloin, kun se on potilasturvallisuus huomioon ottaen mahdollista.*

Palveluverkkolinjaukset

Yleiset palveluverkkoa koskeva linjausesitykset on koottu liitteeseen 1 Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026 - 2028.
Palveluverkkolinjausten valmistelussa on huomioitu ensisijaisesti väestön palvelutarve ja sen ennustettu kehitys. Lapin hyvinvointialueen erityispiirteitä, joita on otettu huomioon ovat muun muassa huomattavat alueelliset erot väestötiheydessä ja yhteisöjen koossa, ikärakenteessa ja palvelutarpeessa. Hyvinvointialueen pohjoisosat ovat saamelaisten kotiseutualuetta. Alueella tyypillistä on myös pienten paikkakuntien keskustaajamien, käytännössä kuntakeskusten, väliset pitkät etäisyydet sekä sesonkiluonteisen matkailun vaikutus palvelutarpeisiin. Nykyinen kiinteistökanta ja investointitarpeet ovat olleet myös pohjatietona. Valmistelua on ohjannut Lapin hyvinvointialueen strategia ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia sekä kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus.

Palveluverkkolinjauksissa esitetään täsmennyksiä palvelujen järjestämissuunnitelman palveluverkkokirjauksiin. Lisäksi ehdotetaan määriteltäväksi peruspalvelujen asiointialueet ja sotekeskuksen perustason avopalvelut sekä esitetään linjauksia alueellisesti keskitettyihin palveluihin, kuntakeskusten ulkopuolella olevien kylien palveluihin, perustason vuodeosastohoitoon, kotiin vietäviin palveluihin, päivystyksiin ja kiireelliseen hoitoon, asumispalveluihin sekä lastensuojelun sijaishuoltoon. Erikoissairaanhoidon palveluverkko ja digitaaliset palvelut on pääosin rajattu ulos linjausesityksestä ja linjaukset koskevat erityisesti kasvokkaista palvelua.

Palvelustrategian mukaisesti on tarkasteltu erityisesti sairaansijakokonaisuuden optimointia, päällekkäisen valmiuden purkamista, mahdollisuuksia lisätä sairaanhoidon tukea kotiin annettaviin palveluihin sekä monialaisen koordinoidun yhteistyön vahvistamista lähipalvelujen turvaamiseksi.

Perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen palveluverkon kehitys 2023 - 2025

Hyvinvointialueen aikana perustason palveluverkkoa on tiivistetty erityisesti vuodeosastohoidon osalta ja vuodeosastot on suljettu Kolarissa, Sallassa, Pelkosenniemellä ja Utsjoella. Vuodeosastoja käytetään yhtenä hyvinvointialueen resurssina kuntakohtaisen palvelun sijaan. Lisäksi on kehitetty ja otettu käyttöön hyvinvointialueen laajuisia yhteisiä palveluita, muun muassa päivystysapu 116117, sotekoordinaattoritoiminta sekä DigiLapha asiointialusta sekä useita etä- ja digipalveluita alueen väestölle. Kotiin vietävää sairaanhoitoa on kehitetty voimakkaasti ja kotisairaalatoiminta on laajentunut lähes kaikille paikkakunnille. Ikääntyneiden palvelujen palvelutarpeen arvioinnin tehostuminen ja palveluihin pääsyn nopeutuminen on vähentänyt perusterveydenhuollon vuodeosastojen käyttöä, mikä puolestaan on mahdollistanut erikoissairaanhoidon sairaansijojen vähentämisen vuoden 2026 alusta.

Palveluverkkoon esitettävät muutokset

Vuodeosastoverkon muutokset

Vuodeosastoverkon osalta esitetään, että vuoden 2026 aikana suljetaan Posion vuodeosasto 1.6.2026, Ylitornion vuodeosasto 1.6.2026 sekä Tervolan vuodeosasto 1.9.2026. Keminmaan vuodeosasto, joka sisältyy Keminmaan palvelujen kokonaisulkoistukseen, suljettaisiin viimeistään sopimuskauden päättyessä vuonna 2028. Muiden paikkakuntien vuodeosastojen paikkamääriä säädetään tarvetta vastaavaksi ja kokonaismäärää vähennetään vuoden 2026 aikana osastohoidon riittävyyttä seuraten maltillisesti 5 - 10 %. Kotisairaalatoimintaa vahvistetaan Ylitorniolla, Tervolassa ja Posiolla. Rovaniemen sairaansijamäärää lisätään ja yhteensovitetaan Lapin keskussairaalan vuodeosastojen kanssa tilojen ja toiminnan osalta. Samoin Länsi-Pohjan sairaalassa yhteensovitetaan erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon osastotoimintaa. Kotiutushoitajatoimintaa vahvistetaan. Ehvi-yksikön sijoittuminen Länsi-Pohjan sairaalan tiloihin selvitetään.

Vuodeosastoverkkoesityksen pohjana on arvio väestön vuodeosastohoidon tarpeesta hyvinvointialueella kokonaisuudessaan sekä kunkin paikkakunnan asukkaiden osalta vuoteen 2040 saakka. Lapissa vuodeosastohoitoa käytetään edelleen enemmän kuin arvioitu väestön tarve on, koska muut palvelut toimivat osittain puutteellisesti. Kotihoidon asiakkaiden päivystysalkuisten vuodeosastojaksojen määrä on suuri samoin kuin avohoidon keinoin

ennaltaehkäistävissä olevien hoitojaksojen määrä. Vuodeosastojen hoitojaksojen kesto on myös pidempi ja vaihtelee runsaasti yksiköittäin. Riittävä vuodeosastohoidon määrä vuonna 2029 on arvion mukaan noin 19 % pienempi kuin vuonna 2025. Lisäksi tavoitteena on pääsääntöisesti vähintään noin 20 sairaansijan kokoiset vuodeosastot, jotta hoitopäiväkustannus alenisi nykyisestä. Vuodeosastoverkon muutokset ja käytön vähentäminen edellyttävät panostamista muihin palveluihin, mikä on otettu huomioon kustannuslaskennassa. Vuodeosastoverkon muutoksen sopeuttamispotentiaali vuositasolla vuoteen 2029 mennessä nyt esitetyllä vaihtoehdolla on 5 - 6 miljoonaa euroa, mikä tukee osaltaan hyvinvointialueen talouden tasapainottamista lähivuosina ja mahdollistaa jatkossa panostusta väestön tarpeiden mukaisesti.
Rovaniemellä sijaitseva EHVI on erityisen vaikeahoitoisten muistisairauksien hoitoon erikoistunut osasto, joka palvelee koko hyvinvointialuetta. EHVI on 5-paikkainen yksikkö, jossa hoitojaksot ovat tyypillisesti pitkiä, jopa useita kuukausia. Potilailla on poikkeuksellisen vaikeita muistisairauksista johtuvia käytösoireita, joita ei pystytä hoitamaan ympärivuorokautisissa hoivayksiköissä tai muilla osastoilla. Pulkamontien terveysaseman tilat soveltuvat huonosti toiminnalle ja heikentävät hoidon laatua ja vaikuttavuutta. Toiminnalle on etsitty vaihtoehtoista sijaintia ja korvaavia tiloja koko hyvinvointialueen ajan. Toiminta edellyttää soveltuvien tilojen lisäksi vartijapalvelun saatavuutta. Osana vuodeosastoverkoston muutoksia EHVI-yksikköä suunnitellaan sijoitettavaksi Länsi-Pohjan sairaalan tiloihin.

Tarkemmat vaikutukset ja valmistelussa tuotetut muut vaihtoehdot vuodeosastoverkon muutoksille on koottu liitteeseen Lapin hyvinvointialueen perustason palveluverkkovaihtoehtojen kuvausta.

Päivystykset ja kiirevastaanotto

Osana palveluverkkomuutoksia esitetään, että päällekkäistä paikkakunta- ja seutukohtaista lääkäreiden kiirevastaanottoa vähennetään ja sen sijaan lisätään koko hyvinvointialuetta palveleva etälääkärin resurssi iltoihin ja viikonloppuihin Ivalon päivystävän lääkärin lisäksi. Tällä tuetaan koko hyvinvointialueella erityisesti ikääntyvien päivystysaikaisen diagnostisen arvioinnin vahvistamista ja mm. kotisairaaloiden tukea, jotta tarpeettomia kuljetuksia päivystävään yksikköön voitaisiin välttää.

Asia kuuluu hallintosäännön 18§ mukaan pääosin aluehallituksen toimivaltaan. Osana esitystä kuitenkin Tunturi-Lapin kiertävä kiirevastaanotto sijoittuisi jatkossa Kittilään ja Muonion ja Kolarin osalta joka kolmas päivä ollut kiirevastaanotto päättyisi, minkä voi tulkita olevan aluevaltuuston

päätösvallassa.

Muut perustason avopalvelujen muutokset

Muurolan ja Sinetän yhden yksikön hammashoitolat suljetaan
Pelkosenniemen ja Savukosken sotekeskukset esitetään muutettavaksi osa-aikaisesti auki oleviksi
Karesuvannon erillinen terveysasema esitetään suljettavaksi
Simon Ylikärpän osa-aikainen terveydenhoitajan vastaanotto lakkautetaan pysyvästi

Muutosten perusteita ja korvaavia palveluja on kuvattu tarkemmin liitteessä Lapin hyvinvointialueen perustason palveluverkkovaihtoehtojen kuvausta sekä perusteita osin palveluverkkolinjauksissa.

Päätösehdotus **Hyvinvointialuejohtaja**

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteeseen "Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026 - 2028" sisältyvät palvelukohtaiset linjaukset sekä hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja palveluiden järjestämisohjelman muutokset;
2. että Posion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
3. että Ylitornion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
4. että Tervolan vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.9.2026;
5. että Keminmaan vuodeosasto suljetaan pysyvästi viimeistään vuoden 2028 aikana;
6. että aluehallitus päättää Keminmaan vuodeosaston sulkemisen ajankohdan määrittämisestä;
7. että Karesuvannon terveysasema, Muurolan hammashoitola ja Sinetän hammashoitola suljetaan pysyvästi;
8. että sote-keskuspalvelujen vastuualuejohtaja päättää kunkin edellisessä kohdassa mainitun palveluyksikön tai palvelupisteen sulkemisen ajankohdasta;
9. todeta Simon Ylikärpän terveydenhoitajan osa-aikaisen vastaanoton pysyvästi suljetuksi;
10. oikeuttaa aluehallituksen päättämään nykyisin Rovaniemellä toimivan Ehvi-yksikön sijainnista;
11. että aluehallitus päättää tarvittaessa perustellusta syystä vuodeosaston sulkemisen ajankohdan muutoksista ja päätöksen muusta täytäntöönpanosta.

lapha.fi | Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvâájjamvu'vdd

Kokouspäivä
23.2.2026

Aluevaltuusto
Pöytäkirja

Käsittely

Keskustelun kuluessa Outi Keinänen esitti, että päätökseen lisätään kohdaksi 12 seuraava teksti:
"Aluehallitus selvittää koko Lapin alueella terveydenhoitajan/sairaanhoitajan yhtenäisen vastaanottomallin palvelutarjonnasta kaikille väestöryhmille."

Outi Keinäsen esitystä kannattivat: Pekka Rainio, Maria-Riitta Mällinen, Heli Trög, Antti Kerkelä, Marja-Leena Laitinen, Tuomas Koskiniemi ja Sari Auvinen.

Aluehallitus hyväksyi Outi Keinäsen esityksen.

Päätös

Aluehallitus päätti esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteeseen "Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026 - 2028" sisältyvät palvelukohtaiset linjaukset sekä hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja palveluiden järjestämisohjelman muutokset;
2. että Posion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
3. että Ylitornion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
4. että Tervolan vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.9.2026;
5. että Keminmaan vuodeosasto suljetaan pysyvästi viimeistään vuoden 2028 aikana;
6. että aluehallitus päättää Keminmaan vuodeosaston sulkemisen ajankohdan määrittämisestä;
7. että Karesuvannon terveysasema, Muurolan hammashoitola ja Sinetän hammashoitola suljetaan pysyvästi;
8. että sote-keskuspalvelujen vastuualuejohtaja päättää kunkin edellisessä kohdassa mainitun palveluyksikön tai palvelupisteen sulkemisen ajankohdasta;
9. todeta Simon Ylikärpän terveydenhoitajan osa-aikaisen vastaanoton pysyvästi suljetuksi;
10. oikeuttaa aluehallituksen päättämään nykyisin Rovaniemellä toimivan Ehvi-yksikön sijainnista;
11. että aluehallitus päättää tarvittaessa perustellusta syystä vuodeosaston sulkemisen ajankohdan muutoksista ja päätöksen muusta täytäntöönpanosta;
12. että aluevaltuusto velvoittaa aluehallituksen selvittämään koko Lapin alueella terveydenhoitajan/sairaanhoitajan yhtenäisen vastaanottomallin palvelutarjonnasta kaikille väestöryhmille.

Tämä asia käsiteltiin asian 80 § jälkeen.

Johtajava hoitaja Henna Kauranen, sotekeskuspalvelujen vastuualuejohtaja Antti Alaräisänen, ikääntyneiden palveluiden vastuualuejohtaja Annukka

Aluevaltuusto
Pöytäkirja

Marjala ja Lasten, nuorten, perheiden ja vammaisten palvelujen vastuualuejohtaja Johanna Korteniemi olivat asiantuntijoina kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan.

Aluehallitus piti lounastauon tämän asian käsittelyn jälkeen klo 12.28-13.15.

Sovelletut oikeusohjeet

Hallintosääntö 181 § Toimivalta palveluiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen liittyvissä muutoksissa
Aluevaltuusto hyväksyy palvelujen saatavuuteen, toteutustapaan ja saavutettavuuteen liittyvät periaatteet osana hyvinvointialuestrategiaa.
Aluevaltuusto päättää:
1. sosiaali- ja terveydenhuollon palveluyksikön ja pelastusaseman perustamisesta tai pysyvästä sulkemisesta;
2. sosiaali- ja terveydenhuollon palvelupisteen pysyvästä sulkemisesta;
3. perusterveydenhuollon vuodeosaston toiminnan käynnistämisestä, pysyvästä sulkemisesta taikka korvaamisesta kotisairaala- tai vastaavalla toiminnalla.
Mikäli laissa tai muissa säädöksissä ei toisin säädetä, muilta osin palveluiden saavutettavuuteen liittyvistä muutoksista päättää aluehallitus. Aluehallitus voi siirtää tämän pykälän mukaista toimivaltaansa alaisilleen viranomaisille. Toiminnan keskeytyksistä enintään 2 kuukauden ajaksi, aukioloajoista ja muista palvelujen tuottamisen käytännön järjestelyistä päättää toimialajohtaja, joka voi siirtää päätösvaltaa alaisilleen viranomaisille.

Lisätietoja

toimialajohtaja Miia Palo p. 040 653 2728 miia.palo@lapha.fi
hyvinvointialuejohtaja Jari Jokela p. 040 5323 998 jari.jokela@lapha.fi

Aluevaltuusto 15 § 23.2.2026

Asiaselostus

Liitteet

Lapin hyvinvointialueen perustason palveluverkkovaihtoehtojen kuvausta (AH 16.2.2026)
Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026-2028
Äänestyspöytäkirja nro 1 asia 15 § Outi Keinäsen esitys kohta 1
Äänestyspöytäkirja nro 2 asia 15 § Eija Aholan esitys kohta 2
Äänestyspöytäkirja nro 3 asia 15 § Markku Kankaan esitys kohta 3
Äänestyspöytäkirja nro 4 asia 15 § Jussi Vaaran esitys kohta 4
Äänestyspöytäkirja nro 5 asia 15 § Tommi Lepojärven esitys kohdat 5 ja 6
Äänestyspöytäkirja nro 6 asia 15 § Heli Trögin esitys kohta 7 Karesuvannon terveysasema
Äänestyspöytäkirja nro 7 asia 15 § Keinäsen esitys vs Hyöppisen esitys kohta 9

lapha.fi | Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvâájjamvu'vdd

Kokouspäivä
23.2.2026

Aluevaltuusto
Pöytäkirja

Äänestyspöytäkirja nro 8 asia 15 § aluehallituksen esitys vs Keinäsen esitys kohta 9
Äänestyspöytäkirja nro 9 asia 15 § Heidi Jauhojärven esitys uudeksi kohdaksi 13

Päätösehdotus **Aluehallitus**

Aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteeseen "Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026 - 2028" sisältyvät palvelukohtaiset linjaukset sekä hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja palveluiden järjestämisohjelman muutokset;
2. että Posion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
3. että Ylitornion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
4. että Tervolan vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.9.2026;
5. että Keminmaan vuodeosasto suljetaan pysyvästi viimeistään vuoden 2028 aikana;
6. että aluehallitus päättää Keminmaan vuodeosaston sulkemisen ajankohdan määrittämisestä;
7. että Karesuvannon terveysasema, Muurolan hammashoitola ja Sinetän hammashoitola suljetaan pysyvästi;
8. että sote-keskuspalvelujen vastuualuejohtaja päättää kunkin edellisessä kohdassa mainitun palveluyksikön tai palvelupisteen sulkemisen ajankohdasta;
9. todeta Simon Ylikärpän terveydenhoitajan osa-aikaisen vastaanoton pysyvästi suljetuksi;
10. oikeuttaa aluehallituksen päättämään nykyisin Rovaniemellä toimivan Ehvi-yksikön sijainnista;
11. että aluehallitus päättää tarvittaessa perustellusta syystä vuodeosaston sulkemisen ajankohdan muutoksista ja päätöksen muusta täytäntöönpanosta;
12. että aluevaltuusto velvoittaa aluehallituksen selvittämään koko Lapin alueella terveydenhoitajan/sairaanhoitajan yhtenäisen vastaanottomallin palvelutarjonnasta kaikille väestöryhmille.

Käsittely **Muutokset aluevaltuuston kokoonpanoon asian käsittelyn aikana**

Susanna Viitala palasi kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.
Varavaltuutettu Maarit Alalahti poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Muutosesitykset

Keskustelun kuluessa tehtiin seuraavat muutosesitykset:

Outi Keinäsen muutosesitys kohtaan 1

"Esitän, että asiointialueet koskevat vain perusterveydenhuollon palveluja, mutta ei sosiaalitoimen peruspalveluja."

Outi Keinäsen esitystä kannatti Heli Trög.

Eija Aholan muutosesitys kohtaan 2

"Esitän, ettei Posion vuodeosastoa ei lakkauteta 1.6.2026."

Eija Aholan esitystä kannattivat Miia Alasaarela, Susanna Viitala, Mari Penttinen, Miika Riipi ja Tommi Lepojärvi.

Markku Kankaan muutosesitys kohtaan 3

"Esitän että Ylitornion vuodeosasto säilytetään. Jatkosuunnittelussa haetaan kustannustehokas toimintamalli vuodeosaston ja kotisairaalan yhteistyötä kehittämällä. Näin turvataan ylitorniolaisille ja tarvittaessa myös muille lähiseudun asukkaille laadukas palvelu ja hoito myös jatkossa."

Markku Kankaan esitystä kannattivat janne Olsen Janne, Miia Alasaarela, Susanna Viitala, Mari Penttinen, Eero Ylitalo, Jussi Vaara, Tommi Lepojärvi, Inkeri Yritys, Helena Kaikkonen-Tiensuu, Mika Riipi ja Tuula Ylisaukko-oja.

Jussi Vaaran muutosesitys kohtaan 4

"Tervolan vuodeosasto tulee säilyttää. Tervola voi hyvin toimia Rovaniemen keskustan ja alakemijoen vuodeosastona, koska Rovaniemellä ei ole riittävästi TK-vuodeosastopaikkoja. Tervola on ylivoimaisesti lähinnä asukkaiden kotia (30 -70 km). Tervola voi toimia muun Länsi-Pohjan ylivuotopaikkana kirurgian toiminnan keskittyessä LKS:aan. Tervolassa on toistaiseksi ammattitaitoista henkilökuntaa saatavilla ja toimitilat ovat erinomaiset, jopa maakunnan parhaat. Monilta Rovaniemen kylien alueilta on käytännössä sama tai jopa pidempi matka Rovaniemelle vuodeosastohoitoon, kuin alakemijoen alueilta Tervolaan.

Muurolan sairaalan toimitiloista on luovuttu. Rovaniemellä on TK-vuodeosastopaikkoja ja vanhusten palveluasumispaikkoja niin niukasti, että

ruuhkahuipuissa mm infektioaikana TK- vuodeosastojen paikkamäärä ei ole riittävä kaikille. Vanhusten palveluasuntojen niukkuus myös kuormittaa TK-vuodeosastoja, kun rovaniemeläiset vanhukset joutuvat pitempään odottamaan palveluasumispaikkaa vuodeosastollakin. Taloustilanne ei salli erityisen nopeaa investointitoimintaa. Perusteltua on hyödyntää olemassa olevia kohtuullisen edullisia toimipaikkoja.

Sairaalaverkkolain määrittämät muutokset johtavat Länsi-Pohjan alueelta merkittävään potilasvirtaan LKS:aan kirurgisiin toimenpiteisiin, jotka usein edellyttävät lyhyen TK-vuodeosastojakson ennen kotiuttamista. Tervolan terveyskeskusvuodeosasto toimii erinomaisena paikkana maantieteellisen sijaintinsa vuoksi. Potilaita voidaan siirtää LKS:sta TK-vuodeosastolle Tervolaan ja Tervolasta kotiuttaa Länsi-Pohjan muihin kuntiin ns. ensihoidon paluukuljetuksina. Tällöin vältetään ylimääräisiä kuljetuskustannuksia ja toiminta on taloudellisesti perusteltua ja osaltaan edesauttaa tarvittavien kustannusvaikuttavien toiminnanmuutosten tekemistä.

Esittämieni seikkojen perusteella Tervolan vuodeosaston toiminnan jatkaminen tässä tilanteessa on sekä taloudellisesti että toiminnallisesti perusteltua. Muutosesitys: 15§ kohta 4. poistetaan pätöksestä."

Jussi Vaaran esitystä kannattivat Janne Olsen, Miia Alasaarela, Susanna Viitala Mari Penttinen, Esko Tavia, Tommi Lepojärvi, Mika Riipi ja Markku Kangas.

Tommi Lepojärven muutosesitykset kohtiin 5 ja 6

"Esitän, että päätösesityksen kohdat 5 ja 6 poistetaan ja Keminmaan vuodeosastoa ei suljeta pysyvästi, ja että aluehallitus ei päätä vuodeosaston sulkemisen ajankohdan määrittämisestä."

Tommi Lepojärven esitystä kannattivat Mika Riipi ja Miia Alasaarela.

Heli Trögin muutosesitys kohtaan 7

"Esitän, Karesuvannon terveysasemaa ei suljeta.
Perusteluina, pitkät etäisyydet , perusoikeudet Karesuvannossa alakoulun oppilailla on oikeus opiskelijahuoltolain mukaisiin palveluihin , samalla voidaan kustannustehokkaasti tarjota perusterveydenhuollon mukaisia palveluita."

Heli Trögin esitystä kannattivat Jonna Parviainen, Ida Lassila, Miia Alasaarela, Susanna Viitala, Mari Penttinen, Mari Ikonen, Akseli Erkkilä, Aino Hyöppinen, Eero Ylitalo, Tommi Lepojärvi, Inkeri Yritys, Helena Kaikkonen-Tiensuu, Mika

Riipi, Juhana Kelloniemi, Anu Avaskari ja Tuula Ylisaukko-oja.

Aino Hyöppisen muutosesitys kohtaan 9

"Esitän Simon Ylikärpän hoitajaresurssin palauttamista palveluihin. "

Aino Hyöppisen esitystä kannattivat Jonna Parviainen, Miia Alasaarela ja Mari Penttinen.

Outi Keinäsen muutosesitys kohtaan 9

"Simon Ylikärpän terveydenhoitajan osa-aikaisen vastaanoton toiminta selvitetään kohdan 12 avoterveydenhuollon palvelumallin yhteydessä."

Outi Keinäsen esitystä kannattivat Esko Tavia, Helena Kaikkonen-Tiensuu ja Mika Riipi.

Heidi Jauhojärven muutosesitys kohtaan 10

"Oikeuttaa aluehallituksen päättämään nykyisin Rovaniemellä toimivan Ehvi-yksikön sijainnista. Kuitenkin niin, että Ehvi- yksikkö säilyy omana erillisenä osastonaan, toimintaan soveltuvissa tiloissa, henkilöstön riittävyys ja erityisosaaminen huomioiden ja vartijapalvelut turvaten."

Heidi Jauhojärven esitys raukesi kannattamattomana.

Heidi Jauhojärven esitys kohdaksi 13

"Lisätään kohdaksi 13, Selvitetään, onko erilliselle etälääkäriresurssille iltoihin ja viikonloppuihin todellista tarvetta Ivalon päivystävän lääkärin lisäksi ja lasketaan sen kustannusvaikutukset"

Heidi Jauhojärven esitystä kannattivat Jonna Parviainen, Mika Riipi ja Jarmo Siivikko.

Helena Kaikkonen-Tiensuun / Keskustan aluevaltuustoryhmän toimenpide-esitys

"Lisäys15 §:ään Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia
Läheisen mahdollisuus osallistua saattohoitoon on arvokas asia.
Saattohoito on kuolemaa lähestyvän potilaan ja hänen läheistensä hoitoa ja tukea, kun parantuminen ei ole enää mahdollista. Sen tavoitteena on

varmistaa mahdollisimman arvokas, oireeton ja rauhallinen elämän loppu, huomioiden potilaan toiveet, arvot ja ihmisarvo. Hoitoon kuuluu kivunlievitys, henkinen ja sosiaalinen tuki sekä läheisten huomioiminen ja tukeminen. Saattohoito voidaan toteuttaa potilaan kotona, saattohoitokodissa, sairaalassa tai palvelukodissa.

Lapin hyvinvointialueella (Lapha) on käynnissä mittavat esitykset palveluverkon karsimisesta. Kun palveluverkkoa karsitaan millä tahansa terveyden- tai sosiaalihuollon alueella, sen vaikutus tulee näkymään myös elämän loppuvaiheen hoidossa ja hoivassa, saattohoidossa.

Vuodeosastojen lakkauttaminen, ilman korvaavaa palvelua, ei takaa saattohoidossa olevalle potilaille ja heidän läheisille WHO:n, THL eikä Käypä hoito suositusten mukaista hyvän elämän loppuvaiheen hoitoa. Vuodeosastojen lakkauttamisten jälkeen saattohoitoa on toteutettu vuodeosastoilla naapurikunnissa. Hoidon laatua ei missään vaiheessa ole kyseenalaistettu, mutta omaisille hoitoon ja hoivaan osallistuminen on tuottanut huomattavia vaikeuksia. Nyt lähellä olevien vuodeosastojen lakkauttaminen tulee vain pahentamaan tilannetta lisäämällä ihmisten pelkoa ja turvattomuutta.

Hyvinvointialueen tulee pysyä vaikeasta tilanteesta huolimatta antamaan palvelulupaus koko hyvinvointialueen ihmisille, saattohoidon järjestämisestä ensisijaisesti kotikunnassa. Elämän viimeiset hetket on totuttu viettämään oman kunnan terveyskeskusten vuodeosastolla, jossa myös omaisilla on ollut mahdollista läsnäoloon ja hoivaan. Nyt se vuodeosasto voi olla naapurikuntaakin kauempana. Sotekehittämisen pilotin yhteydessä yhtenä kehittämisen kohteena oli saattohoidon järjestäminen kotikunnassa, kotisairaalan lupapaikan turvin. Tämä ei kuitenkaan ole toteutunut esitetyllä tavalla, omaiset ovat osallistuneet läheisen saattamiseen naapurikunnissa. Siksi tätä kehittämistä pitää jatkaa.

Kotikunnan lupapaikoissa esim. palvelutaloissa on tärkeää olla 1 - 2 paikkaa varattuna kotisairaalalle saattohoitopotilaita varten. Lupapaikalla tulee olla siihen tarvittava saattohoidon toimintamalli ja resurssit kuten riittävä hoitajamitoitus, lääkityksen osaamisen varmistaminen ja riittävät kotisairaalan resurssi. Ennakoiva hoitosuunnitelma ja varautuminen pahenemisvaiheille korostuu lupapaikalla oleville sekä ensihoidon tuki ja osallistuminen saattohoidon toteutukseen mahdollisuuksien mukaan."

Muutosesitysten käsittely

Outi Keinäsen muutosesitys kohtaan 1, äänestys nro 1

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Outi Keinäsen esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 40
EI 18
TYHJÄ 1

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston päätökseksi on tullut aluehallituksen pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Eija Aholan muutosesitys kohtaan 2, äänestys nro 2

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Eija Aholan esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 38
EI 20
TYHJÄ 1

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston päätökseksi on tullut aluehallituksen pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Markku Kankaan muutosesitys kohtaan 3, äänestys nro 3

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin

nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Markku Kankaan esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 29
EI 29
TYHJÄ 1

Puheenjohtaja totesi, että äänetystuloksen ollessa tasan, puheenjohtajan JAA-ääni ratkaisi äänestyksen, ja että aluevaltuuston päätökseksi on tullut aluehallituksen pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Jussi Vaaran muutosesitys kohtaan 4, äänestys nro 4

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Jussi Vaaran esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 31
EI 28

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston päätökseksi on tullut aluehallituksen pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Tommi Lepojärven muutosesitykset kohtiin 5 ja 6, äänestys nro 5

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä kohdista 5 ja 6 äänestettiin yhdessä ja toimitettiin nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Tommi Lepojärven esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 33
EI 26

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston päätökseksi on tullut aluehallituksen pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Heli Trögin muutosesitys kohtaan 7, äänestys nro 6

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Heli Trögin esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 17
EI 41
TYHJÄ 1

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston päätökseksi on tullut Heli Trögin esitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Aino Hyöppisen ja Outi Keinäsen muutosesitykset kohtaan 9

Koska oli tullut kaksi aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeavaa ja kannatettua muutosesitystä, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin nimenhuutoäänestykset.

Äänestys nro 7

Ensimmäisessä äänestyksessä vastakkain asetettiin Outi Keinäsen esitys ja Aino Hyöppisen esitys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat Outi Keinäsen esitystä äänestivät JAA, ja ne, jotka kannattivat Aino Hyöppisen esitystä äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 33
EI 10
TYHJÄ 16

Puheenjohtaja totesi, että ensimmäisessä äänestyksessä oli voittanut Outi Keinäsen esitys.

Äänestyspöytäkirja liitteenä.

Äänestys nro 8

Seuraavassa äänestyksessä asetettiin vastakkain edellisessä äänestyksessä voittanut Outi Keinäsen esitys ja aluehallituksen pohjaesitys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Outi Keinäsen esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 27
EI 32

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston päätökseksi on tullut Outi Keinäsen esitys.

Äänestyspöytäkirja liitteenä.

Heidi Jauhojärven muutosesitys kohdaksi 13, äänestys nro 9

Koska oli tullut aluehallituksen pohjaesityksestä poikkeava ja kannatettu muutosesitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan esityksestä toimitettiin nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä ne, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Heidi Jauhojärven esitystä, äänestivät EI.

Näin toimitetussa äänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti.

JAA 47
EI 9
TYHJÄ 3

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen perusteella, että aluevaltuuston

päätökseksi on tullut aluehallituksen pohjaesitys.

Äänestyspöytäkirja on liitteenä.

Helena Kaikkonen-Tiensuun / Keskustan aluevaltuustoryhmän toimenpide-esitys

Puheenjohtaja tiedusteli voiko aluevaltuusto yksimielisesti hyväksyä Helena Kaikkonen-Tiensuun ja Keskustan aluevaltuustoryhmän tekemän toimenpide-esityksen. Aluevaltuusto hyväksyi toimenpide-esityksen yksimielisesti.

Päätös

Aluevaltuusto päätti

1. hyväksyä liitteeseen "Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026 - 2028" sisältyvät palvelukohtaiset linjaukset sekä hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja palveluiden järjestämisohjelman muutokset;
2. että Posion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
3. että Ylitornion vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.6.2026;
4. että Tervolan vuodeosasto suljetaan pysyvästi 1.9.2026;
5. että Keminmaan vuodeosasto suljetaan pysyvästi viimeistään vuoden 2028 aikana;
6. että aluehallitus päättää Keminmaan vuodeosaston sulkemisen ajankohdan määrittämisestä;
7. Muurolan hammashoitola ja Sinetän hammashoitola suljetaan pysyvästi;
8. että sote-keskuspalvelujen vastuualuejohtaja päättää kunkin edellisessä kohdassa mainitun palveluyksikön tai palvelupisteen sulkemisen ajankohdasta;
9. että Simon Ylikärpän terveydenhoitajan osa-aikaisen vastaanoton toiminta selvitetään kohdan 12 avoterveydenhuollon palvelumallin yhteydessä;
10. oikeuttaa aluehallituksen päättämään nykyisin Rovaniemellä toimivan Ehvi-yksikön sijainnista;
11. että aluehallitus päättää tarvittaessa perustellusta syystä vuodeosaston sulkemisen ajankohdan muutoksista ja päätöksen muusta täytäntöönpanosta;
12. että aluevaltuusto velvoittaa aluehallituksen selvittämään koko Lapin alueella terveydenhoitajan/sairaanhoitajan yhtenäisen vastaanottomallin palvelutarjonnasta kaikille väestöryhmille.

Lisäksi aluevaltuusto päätti, että Helena Kaikkonen-Tiensuun / Keskustan aluevaltuustoryhmän hyväksytty toimenpidealoite osoitetaan hallintosäännön 134 §:n mukaisesti aluehallitukselle valmisteltavaksi.

lapha.fi | Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvâájjamvu'vdd

Kokouspäivä
23.2.2026

Aluevaltuusto
Pöytäkirja

Lisätietoja toimialajohtaja Miia Palo p. 040 653 2728 miia.palo@lapha.fi
hyvinvointialuejohtaja Jari Jokela p. 040 5323 998 jari.jokela@lapha.fi

Täytäntöönpano ote valtiovarainministeriö

Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026–2028

Aluehallitus 16.2.2026 § 90,
esitys aluevaltuustolle 23.2.2026 kokoukseen

lapha.fi
Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaljeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

1 Muutosehdotukset nykyisiin palveluverkkoa koskeviin linjauksiin palvelujen järjestämisohjelmassa

PALVELUVERKOSTON MUODOSTAMISEN PERIAATTEET

a. Palveluverkosto uusiutuu ja joustavoituu asiakastarpeiden ja niiden muutoksen mukaan palvelujen saatavuuden turvaamisen ollessa keskeisenä periaatteena.

b. Palveluverkosto suunnitellaan asukkaiden palvelutarpeiden perusteella, henkilöstön saatavuus, asiakkaiden toimintakyky, kohtuullinen saavutettavuus ja luontaiset asiointisuunnat huomioiden.

c. Palveluverkon uudistamisessa huomioidaan palvelutuotannon tehokkuus sekä asiakas- ja potilas- ja henkilöstöturvallisuus. Ympärivuorokautista valmiutta ja palvelua pyritään keskittämään samoihin kohteisiin.

d. Palvelujen saavutettavuuden turvaamiseksi palveluja toteutetaan koordinoidusti fyysisessä toimipaikassa tapahtuvaa asiointia, puhelin-, etä- ja liikkuvia palveluita, kotiin annettavia palveluita sekä digipalveluja uusilla tavoilla yhdistellen. Palveluja uudistettaessa digitalisuuden mahdollisuudet hyödynnetään optimaalisesti.

e. Palveluverkoston suunnittelussa otetaan huomioon myös kumppaneiden palvelut osana kokonaisuutta.

f. Peruspalvelujen asiointialueen ei tarvitse noudattaa kunta- tai palvelualuerajoja.

g. Palveluverkoston käytännön toimeenpanossa tavoitellaan tehokasta tilojen käyttöä, huomioiden kokonaiskustannukset, kiinteistöverkko ja investointimahdollisuudet. Paikkakuntakohtaisia palveluja yhdistetään samoihin tiloihin.

1

2 Palveluverkkolinjauksissa käytetään peruspalvelujen asiointialueen määritelmää

Peruspalvelujen asiointialueilla tarkoitetaan sellaista maantieteellistä aluetta, jolla suurin osa ihmisten päivittäisestä asiointitarpeesta toteutuu alueen sisällä. Peruspalvelujen asiointialueella tarkoitetaan aluetta, jolla asioidaan muutenkin arkisissa asioissa, esimerkiksi ruokakaupoissa, apteekissa, perustason liikunta- ja kulttuuripalveluissa, kouluissa, varhaiskasvatuksessa, pankkien ja viranomaisten kasvokkaisissa palvelupisteissä. Asiointialueen määrittelyä käytetään palvelujen järjestämisen linjaamiseen eikä asiointialueen määrittelyllä ole tarkoitus rajata asukkaan mahdollisuutta valita asiointipistettä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut vastaavat luonteeltaan ja saavutettavuusvaatimuksiltaan näitä väestön muita palveluita. Asiointialueilla on usein myös eri palveluihin pääsemiseen liittyen järjestetty julkista liikennettä tukemaan eri palvelujen saavutettavuutta. Asiointialueet noudattavat osin kuntarajoja mutta poikkeuksiakin on. Asiointialueen määrittelyllä tavoitellaan sitä, että sotepalvelujen toimipisteitä voidaan joustavasti suunnitella ja tarvittaessa yhdistää asiointialueen sisällä.

Peruspalvelujen asiointialueiksi Lapin hyvinvointialueella määritellään:

- Utsjoki, Ivalo, Sodankylä, Kemijärvi, Salla, Enontekiö, Muonio, Kolari, Pello, Kittilä, Ylitornio, Rovaniemi, Tervola, Posio, Ranua, Tornio sekä Simo-Keminmaa-Kemi.
- Savukosken ja Pelkosenniemen osalta palveluittain voidaan tukeutua myös Kemijärven, Sodankylän ja Sallan perustason lähipalveluihin.

3 Sotekeskuksen perustason palvelut

Sosiaali- ja terveyspalvelut tuotetaan laajasti lähipalveluina.

Kaikilla peruspalvelujen asiointialueilla tuotetaan perustason sotepalvelut vähintään yhdessä toimipisteessä.

Paikkakuntakohtaisesti pyritään keskittämään samoihin yhteiskäyttöisiin tiloihin.

Tarvittaessa erityisosaaminen jalkautuu fyysisesti tai etänä.

Pienimmillä alueilla toiminta voi olla osaviikkoista.

Kaikilla peruspalvelujen asiointialueilla annettavat avopalvelut:

1) Terveyspalvelut

- Perustason vastaanottopalvelut, lääkärin ja hoitajan vastaanotot, laboratorionäytteenotto
- Suun terveydenhuollon palvelut
- Perustason lääkinnällinen avokuntoutus (mm. fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia, perustason apuvälinepalvelut)
- Kotisairaalahoito (pois lukien pienet paikkakunnat, joilla tukeudutaan vuodeosastoon)
- Ensihoitopalvelu

2) Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

- Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus sekä varhaisen tuen palvelut
- Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut, (äitiysneuvolapalvelut jos riittävä määrä synnytyksiä)
- Kasvatus- ja perheneuvonta
- Oppilas- ja opiskelijahuollon palvelut (koulujen ja oppilaitosten yhteydessä)

3) Mielenterveyspalvelut

- Mielenterveysongelmiin vastaava sosiaalityö ja -ohjaus
- Mielenterveysongelmiin vastaavat matalan kynnyksen palvelut
- Mielenterveysavohoito ja -kuntoutus
- Mielenterveyskuntoutujien tukisuhdetoiminta sekä työ- ja päivätoiminta

4) Päihdepalvelut

- Ehkäisevän päihdetyön palvelut
- Päihdeongelmiin vastaava sosiaalityö ja -ohjaus
- Päihdeongelmiin vastaavat matalan kynnyksen palvelut
- Päihdeavohoito ja -kuntoutus
- Päihdekuntoutujien tukisuhdetoiminta sekä työ- ja päivätoiminta

5) Ikääntyneiden palvelut

- Ikääntyneiden asiakas- ja palveluohjaus
- Sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumisen tuen palvelut ikääntyneille
- Kotona asumista tukevat palvelut (sis. kotihoito) koko väestölle

6) Työikäisten palvelut

- Työikäisten sosiaalityö ja -sosiaaliohjaus
- Työelämäosallisuutta tukevat palvelut
- Kuntouttava työtoiminta
- Maahanmuuttajien sosiaalipalvelut

Lisäksi koko väestön sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumista tukevat palvelut.

4 Alueellisesti keskitetyt sotekeskuspalvelut

Sotekeskusten alueellisesti keskitetyillä palveluilla tarkoitetaan niitä käyntiasiointia edellyttäviä palveluita, joita ei ole tarjolla jokaisella peruspalvelujen asiointialueella. Tällaisia palveluita ovat muun muassa erikoislääkärien vastaanotot (muut kuin yleislääketiede) tai muut erityisosaamista edellyttävät vastaanotot, laite- tai tilainvestointeja edellyttävät tutkimukset sekä mahasuolikanavan tähystykset.

Natiiviröntgenkuvausten osalta palveluverkkoa tulee arvioida aina silloin, kun on tarve tila- tai laiteinvestoinnille.

Jalkautuva erikoissairaanhoito ja erityistutkimukset keskitetään pääosin Kittilään, Sodankylään, Kemijärvelle, Kemiin ja Rovaniemelle.

Rintasyöpäseulonnat järjestetään pääsääntöisesti jokaisella peruspalvelujen asiointialueella.

Erikoishammaslääkäripalveluita tarjotaan pääasiassa erikoissairaanhoidon yksiköissä sekä suun erikoishoidon yksikössä, josta organisoidaan myös jalkautuva erikoishammaslääkäritasoinen hoito mm. lasten ja nuorten hampaiston oikomishoito.

5 Kuntakeskusten ulkopuolella olevien kylien palvelut

Kuntakeskusten ulkopuolella sijaitsevissa kylissä palveluita järjestetään palvelutarpeisiin perustuen. Palvelut räätälöidään ja tukeudutaan opiskeluhuollon palveluverkkoon kouluilla sekä kotihoitoon.

Osa-aikaisia ja liikkuvia kasvokkaisia sotepalveluja järjestetään kaukana kuntakeskuksista olevilla kylillä siellä missä etäisyys lähimpään palvelupisteeseen muutoin olisi pitkä ja julkinen liikenne on huono ottaen huomioon alueen väestön palvelutarpeen määrä.

Kylillä annettavia palveluja voivat olla mm. hoitajavastaanotto, hoitaja-avusteinen lääkärin etävastaanotto, laboratorionäytteenotto, kausirokotukset, lastenneuvolapalvelut.

Palvelujen tuottamisessa hyödynnetään opiskeluhuollon tiloja ja henkilöstöä sekä kotiin vietävien palvelujen henkilöstöä. Kehitetään harva-alueella palvelua antavan henkilöstön laaja-alaista osaamista ja tehtävänkuvia.

Opiskeluhuollon palvelut annetaan kouluilla tai välittömässä läheisyydessä opiskeluhuoltolain edellyttämällä tavalla.

Hammastarkastukset 1-, 3- ja 5-luokkalaisille pyritään järjestämään koululle jalkautuvana palveluna, edellyttäen, että koululla on tarjota tähän soveltuva tila.

Kiinteä hammashoitola koulun läheisyydessä, mikäli koulun oppilasmäärä on noin 150 tai enemmän, mikäli tilakustannus on kohtuullinen ja etäisyys hammashoitolaan on yli puoli tuntia. Tällöin yksikössä voidaan tuottaa myös muun väestön suun terveydenhuollon palvelua.

8-luokkalaisten hammastarkastus järjestetään jatkossakin lähimmässä hammashoitolassa, kuten myös mahdolliset jatkohoidot sekä pääosa oikomishoidosta

Kotiin annettavat palvelut

Kotiin annettavia palveluita ovat muun muassa:

- Ensihoito
- Päivystysapu 116117
- Digilapha – yhteydenotto, etäkäynti, chat eri palveluissa
- Sosiaalipalvelujen palvelutarpeen arviointi
- Hoidon tarpeen arviointi kotona tai asumisyksikössä
- Kotihoito, kotikäynteinä ja etäkotihoitona, sisältäen kotisairaanhoidon
- Vammaisten asumisen tuki kotiin järjestettynä
- Lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö ja ohjaus
- Kotikuntoutus, kotikäynteinä ja etäkotikuntoutuksena
- Kotisairaala – kotiin annettuina sekä käynteinä palvelussa

Tavoitteena on, että kotiin annettavaa päiväaikaista palvelua kehitetään niin, että kotihoidon asiakkaiden päivystysaikaisia kiireellisiä palvelutarpeita vähennetään. Virka-ajan ulkopuolista sairaanhoidollista osaamista paikallisesti ja etätuetusti vahvistetaan, millä vähennetään tarvetta päivystyksellisesti alkaville vuodeosastojaksoille ja ensihoitopalvelulle. Eri palvelujen yhteen toimivuutta parannetaan ja kokeillaan myös uusia toimintamalleja.

Kotisairaalapalveluja vahvistetaan etenkin niillä alueilla, joilla vuodeosastohoito siirtyy kauemmas. Kotisairaalahoitoa annetaan kotona, hyvinvointialueen toimipisteessä tai asumispalveluyksikössä. Niillä pienillä paikkakunnilla, joilla ylläpidetään vuodeosastoa, järjestetään kotisairaalahoitoa resurssien sallimissa rajoissa.

Kotisairaalahoito on terveydenhuoltolain 25 § mukaan määräaikaista tehostettua kotisairaanhoitoa. Se voi olla perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon tai niiden yhdessä järjestämää toimintaa.

6 Perustason vuodeosastohoito

Perustason vuodeosastohoitoa järjestetään vuoden 2028 lopussa seuraavilla paikkakunnilla:

Ivalo, Sodankylä, Kittilä, Muonio, Kemijärvi, Rovaniemi, Pello, Ranua, Kemi ja Tornio.

Vuodeosastot suljetaan Ylitorniolla, Posiolla, Tervolassa ja Keminmaalla.

Perustason vuodeosastoilla annetaan lyhytaikaista terveydenhuollon laitoshoitoa. Potilaat hoidetaan ensisijaisesti avohoidossa silloin, kun se on potilasturvallisuus huomioiden mahdollista ja vuodeosastojen palvelut kohdennetaan ympärivuorokautiseen sairaalahoidon tarpeeseen vastaamiseen.

Lapin hyvinvointialueen vuodeosastot muodostavat kokonaisuuden, joka vastaa joustavasti koko väestön tarpeisiin kuitenkin niin, että asuinpaikan mukaan määritellään ensisijainen vastuuosasto hoidon jatkuvuuden ja saavutettavuuden edistämiseksi. Saamelaisten kotiseutualueeseen kuuluville alueille määritellyillä ensisijaisilla vastuuosastoilla on asiakkaalla oikeus käyttää saamen kieltä.

Vuodeosastojen tilaratkaisujen tulee mahdollistaa hyvinvointialueen tasolla ja osin seutukunta- tai palvelualuetasolla paikkamäärän tilapäinen lisääminen erilaisia tarpeen vaihteluja tai poikkeustilanteita ennakoiden.

Vuodeosastoilla on myös kiireellistä sairaanhoitoa täydentävä tehtävä erityisesti kaukana yhteispäivystyksistä.

Vuodeosastoverkkoesityksen pohjana on arvio väestön vuodeosastohoidon tarpeesta hyvinvointialueella kokonaisuudessaan sekä kunkin paikkakunnan asukkaiden osalta vuoteen 2040 saakka. Lapissa vuodeosastohoitoa käytetään edelleen enemmän kuin arvioitu väestön tarve on, koska muut palvelut toimivat osittain puutteellisesti. Kotihoidon asiakkaiden päivystysalkuisten vuodeosastojaksojen määrä on suuri samoin kuin avohoidon keinoin ennaltaehkäistävissä olevien hoitojaksojen määrä. Vuodeosastojen hoitojaksojen kesto on myös pidempi ja vaihtelee runsaasti yksiköittäin. Riittävä vuodeosastohoidon määrä vuonna 2029 on arvion mukaan noin 19 % pienempi kuin vuonna 2025. Lisäksi tavoitteena on pääsääntöisesti vähintään noin 20 sairaansijan kokoiset vuodeosastot, jotta hoitopäiväkustannus alenisi nykyisestä. Vuodeosastoverkon muutokset ja käytön vähentäminen edellyttävät panostamista muihin palveluihin, mikä on otettu huomioon kustannuslaskennassa. Vuodeosastoverkon muutoksen sopeuttamispotentiaali vuositasolla vuoteen 2029 mennessä nyt esitetyllä vaihtoehdolla on 5–6 miljoonaa euroa, mikä tukee osaltaan hyvinvointialueen talouden tasapainottamista lähivuosina ja mahdollistaa jatkossa panostusta väestön tarpeiden mukaisesti.

Rovaniemellä sijaitseva EHVI on erityisen vaikeahoitoisten muistisairauksien hoitoon erikoistunut osasto, joka palvelee koko hyvinvointialuetta. EHVI on 5-paikkainen yksikkö, jossa hoitojaksot ovat tyypillisesti pitkiä, jopa useita kuukausia. Potilailla on poikkeuksellisen vaikeita muistisairauksista johtuvia käytösoireita, joita ei pystytä hoitamaan ympärivuorokautisissa hoivayksiköissä tai muilla osastoilla. Pulkamontien terveysaseman tilat soveltuvat huonosti toiminnalle ja heikentävät hoidon laatua ja vaikuttavuutta. Toiminnalle on etsitty vaihtoehtoista sijaintia ja korvaavia tiloja koko hyvinvointialueen ajan. Toiminta edellyttää soveltuvien tilojen lisäksi vartijapalvelun saatavuutta. Osana vuodeosastoverkoston muutoksia EHVI-yksikköä suunnitellaan sijoitettavaksi Länsi-Pohjan sairaalan tiloihin.

7 Päivystykset ja kiirevastaanotot

Kiireellisestä hoidosta säädetään Terveydenhuoltolain 1326/2010 50 §:ssä mm. seuraavasti:

Kiireellisellä hoidolla tarkoitetaan äkillisen sairastumisen, vamman, pitkäaikaissairauden vaikeutumisen tai toimintakyvyn alenemisen edellyttämää välitöntä arviota ja hoitoa, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai vamman vaikeutumista. Kiireellisellä hoidolla tarkoitetaan myös hoitoa, joka johtuu päihteiden käytöstä johtuvasta välittömästä vieroitushoidon tarpeesta. Hyvinvointialueen on järjestettävä toiminta siten, että kiireellisissä tilanteissa potilas saa kaikkina vuorokaudenaikoina välittömästi terveydenhuollon ammattihenkilön arvion ja hoidon. Hyvinvointialueen on järjestettävä terveydenhuollon ilta-ajan ja viikonlopun päiväaikainen perusterveydenhuollon kiireellinen vastaanottotoiminta terveydenhuoltoa toteuttavassa toimintayksikössä, jos väestön palvelutarve tai palvelujen saavutettavuus sitä edellyttää. Tällainen kiireellinen vastaanottotoiminta on järjestettävä siten, että se muodostaa muiden palveluiden kanssa toiminnallisen kokonaisuuden.

Virka-aikaista kiireellistä hoitoa annetaan sotekeskuksissa avosairaanhoidon vastaanottojen aukioloaikojen puitteissa.

Kiireellisessä hoidon tarpeessa oman terveysaseman aukioloaikojen ulkopuolella väestö ohjataan soittamaan Päivystysapuun 116 117.

Hoivapalvelujen piirissä olevien asiakkaiden osalta heitä hoitavan henkilöstön virka-ajan ulkopuolisesta konsultaatiosta ja potilaiden hoidon tarpeen arvioinnista vastaa koko hyvinvointialuetta palveleva sotekoordinaattoritoiminto.

Hoidon tarpeen arvioinnin perusteella potilas ohjataan hoidon kiireellisyyden, potilaan sijainnin ja ajankohdan mukaisesti soveltuvaan palveluun.

Terveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys järjestetään Rovaniemellä, Kemissä ja Ivalossa.

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen etupäivystys 24/7 järjestetään keskitettynä palveluna Rovaniemellä. Lounaisen alueen sosiaalipäivystystä vahvistetaan henkilöstölisäyksillä vastaamaan alueen palvelutarvetta. Muilla alueilla virka-ajan ulkopuolinen takapäivystys toteutetaan varallaolona.

Virka-ajan ulkopuolista alueellista lääkäreiden kiirevastaanottoa järjestetään Sodankylän, Kemijärven ja Kittilän terveyskeskuksissa.

Päivystysten ja lääkäreiden kiirevastaanottojen lisäksi virka-ajan ulkopuolisia palveluja täydennetään muiden palvelujen yhteydessä tehtävällä hoidon tarpeen arvioinnilla ja hoidon toteuttamisella sekä etälääkärin palvelulla. Sairaanhoitajatasoista hoidon tarpeen arviointia, diagnostisia tutkimuksia sekä hoidon toteuttamista toteutetaan vuodeosastojen ja kotisairaalapalvelun yhteydessä silloin, kun hoito voidaan potilasturvallisesti toteuttaa ilman ohjausta tai kuljettamista ympärivuorokautiseen päivystykseen. Ensihoito tukee toimintaa perustehtävän valmiuden sallimissa rajoissa erityisesti yöaikaan.

Suun terveydenhuollon virka-aikainen kiirevastaanotto tarjotaan pääasiassa kaikissa yksiköissä aukioloaikojen puitteissa. Erityistilanteissa pienet yksiköt sijaistavat toisiaan, jolloin kiireellinen hoito voi tapahtua lähimmässä yksikössä. Virka-ajan ulkopuolinen kiirevastaanotto arkipyhinä ja viikonloppuisin järjestetään jatkossakin kiertävänä kiirevastaanottona koko Lapin hyvinvointialueen alueella, johon myös ulkoistetut yksiköt osallistuvat väestövastuunsa mukaisesti.

8 Asumispalvelut

Strategian mukaisesti ikääntyvien kotona asumisen tukeminen on ensisijaista muihin palveluihin nähden. Kunnat vastaavat tavallisten asuntojen järjestämisestä.

Ikääntyneiden asumispalvelut järjestetään ensisijaisesti perustason asiointialueilla. Mikäli etäisyydet muihin asiointialueisiin ovat kohtuulliset, asumispalvelut voidaan järjestää palvelualueen/ lähialueiden kapasiteettia hyödyntäen.

Vammaisten asumisen tuki ja päiväaikainen toiminta järjestetään ensisijaisesti perustason asiointialueilla. Pienillä asiointialueilla asumispalvelut ja päiväaikainen toiminta voidaan järjestää laajemmalla alueella, mikäli asiakkaiden määrä ja palvelun tarve sitä edellyttää. Vaativan tason asumispalvelut järjestetään keskitetysti.

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut järjestetään sekä perustason asiointialueilla että laajemmalla alueella asiakkaiden tarpeet huomioiden.

9 Lastensuojelun sijaishuolto

Lastensuojelun sijaishuolto järjestetään keskitettynä palveluna. Omaa toimintaa vahvistetaan ja investointiesitykseen sisältyy 14 paikkainen lastensuojeluyksikkö Lounaiselle alueelle. Pohjoiselle/ Itäiselle palvelualueelle tarvitaan lisäksi perhekotityyppinen ratkaisu.

10 Erikoissairaanhoito

Somaattisen erikoissairaanhoidon palveluverkkolinjaukset eivät sisälly tähän.

SIMON KUNTA OTE PÖYTÄKIRJASTA

Kunnanhallitus	§ 45	09.03.2026
Kunnanhallitus	§ 81	30.03.2026

Kuntayhtymien ja yhteistoimintaelinten asiakirjat/ Aluevalitus

Kunnanhallitus 09.03.2026 § 45

Valmistelija

Hallintojohtaja Mirja Klasila:

Kunnanhallitukselle on saapunut seuraavat eri kuntayhtymien asiakirjat:

Lapin hyvinvointialue
- Aluehallituksen kokoustiedote 9.2.2026
- Aluehallituksen kokoustiedote 16.2.2026
- Aluevaltuuston kokoustiedote 23.2.2026

Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia
- Yhtymäkokouksen pöytäkirja 1/2026 (27.1.2026)
- Yhtymähallituksen pöytäkirja 1/2026(10.2.2026)
- Yhtymähallituksen pöytäkirja 2/2026 (24.2.2026)

Lapin liitto
- Hallituksen pöytäkirja 1/2026 (11.2.2026)

Kemin kaupunki
- Vapaan sivistystyön jaoston pöytäkirja 1/2026 (17.2.2026)
- Meri-Lapin musiikkitoimen yhteislautakunta 1/2026 (18.2.2026)

Länsi-Lapin liikenneturvallisuustoimija (Enontekiö, Kemi, Keminmaa, Kittilä, Kolari, Muonio, Pello, Simo, Tervola, Tornio, Ylitornio)
- Vuosikertomus 2025

Lapin hyvinvointialueen aluevaltuusto 23.2.2026 kokouksen pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon osoitteeseen www.lapha.fi 26.2.2026. Aluevalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle. Valitus tulee tehdä viimeistään 7.4.2026

Lisätietomateriaali

Lapin hyvinvointialueen aluevaltuuston 23.2.2026 § 15 päätös
Lapin hyvinvointialueen aluevaltuuston 28.10.2025 § 53 päätös
Suunnitelma sosiaali- ja terveyspalvelujen muutoksista Lapin hyvinvointialueella.
Lapha muutoksenhakuohjeet

Päätösehdotus kj

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi muut, mutta päättää tehdä aluevalituksen Lapin hyvinvointialueen aluevaltuuston 23.2.2026 § 15 päätökseen “Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia” – asiaan.

Päätös

Hyväksyttiin.

SIMON KUNTA OTE PÖYTÄKIRJASTA

Kunnanhallitus	§ 45	09.03.2026
Kunnanhallitus	§ 81	30.03.2026

Kunnanhallitus 30.03.2026 § 81

Valmistelija	Hallintojohtaja Mirja Klasila Lapin hyvinvointialueen aluevaltuuston päätökseen 23.3.2026 § 15 “ Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia” – asiaan. on tehty aluevalitusluonnos.
Lisätietomateriaali	Lapin hyvinvointialueen aluevaltuuston 23.2.2026 § 15 päätös Suunnitelma sosiaali- ja terveyspalvelujen muutoksista Lapin hyvinvointi-alueella.
Liite	Aluevalitus Lapin hyvinvointialueen aluevaltuuston päätökseen 23.3.2026 § 15
Esittelijä	vs. kunnanjohtaja Mirja Klasila
Päätösehdotus	Kunnanhallitus hyväksyy oheisen aluevalituksen.
Päätös	Hyväksyttiin. Otteen oikeaksi todistaa 01.04.2026 Mirja Klasila hallintojohtaja Tämä asiakirja on järjestelmäallekirjoitettu. Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköpostilla, joka on lähetetty 01.04.2026.

SIMON KUNTA OTE PÖYTÄKIRJASTA

Kunnanhallitus	§ 45	09.03.2026
Kunnanhallitus	§ 81	30.03.2026

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 81

Kunnanhallitus 30.03.2026

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Yllä luetelluista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska

- päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa tai toimielimen sisäisen toiminnan järjestämistä (KuntaL 136 §)

- työ- ja virkaehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista. Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen kunnallisen virkaehtosopimuslain 2 §:ssä tarkoitetussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Em. sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa tai sen alayhdistyksessä (KVhl 50 §)

- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EOL 22 §)

lapha.fi
Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvââjjamvu'vdd

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

PL 189

90101 Oulu

pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Lausunto täytäntöönpanokieltovaatimuksen johdosta

Hallinto-oikeuden asianumero	599/2026
Viite:	Simon kunnan aluevalitus 30.3.2026
Lausunnon antaja	**Lapin hyvinvointialue (y-tunnus 3221332-6)** PL 8041, 96101 Rovaniemi kirjaamo@lapha.fi
Yhteyshenkilö/lisätiedot	hyvinvointialuejohtaja Jari Jokela jari.jokela@lapha.fi hallintolakimies Ville Vitikka ville.vitikka@lapha.fi
Vaatimuksen kohteena oleva päätös	**Lapin hyvinvointialueen aluevaltuusto 23.2.2026 § 15** Aluevaltuusto on päättänyt muun ohella hyväksyä liitteeseen "Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026 - 2028" sisältyvät palvelukohtaiset linjaukset sekä hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja palveluiden järjestämisohjelman muutokset (päätöskohta 1).
Asia	Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia
Täytäntöönpanokiellon hakija	**Simon kunta**
Määräaika hakemuksen johdosta	22.4.2026

Selostus asiasta

Lapin hyvinvointialueen tilinpäätös tilikaudelta 2025 osoittaa, että hyvinvointialueen taseessa on vuosien 2023–2025 ajalta kertynyttä alijäämää yhteensä 173,2 miljoonaa euroa. Alustavan arvion mukaan Lapin hyvinvointialueen rahoitus vähenee vuosina 2027–2028 vuositasolla n. 17–18 miljoonaa euroa.

Valtiovarainministeriö päätti 17.6.2025 käynnistää hyvinvointialueesta annetun lain 122 §:ssä säädetyn arviointimenettelyn Lapin hyvinvointialueella (aluevaltuusto 18.8.2025 § 45).

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus päätti 29.9.2025 (§ 395) hyväksyä 40 miljoonan euron sopeuttamisvaateen sisältävän talousarviokehyksen talousarviolle 2026. Talousarviokehys pohjautui Valtiovarainministeriön 11.8.2025 asettaman arviointiryhmän kokouksen 17.9.2025 kirjaukseen, jonka mukaan "arviointiryhmä pitää välttämättömänä, että talousarvion ja taloussuunnitelman jatkovalmistelussa etsitään ja määritellään toimenpiteet hyvinvointialueen toimintojen uudistamiseksi ja sopeuttamiseksi siten, että jo vuoden 2025 taloudellista tulosta pystytään parantamaan verrattuna viimeisimpään tilinpäätösennusteeseen ja vuonna 2026 saavutetaan tilanne, jossa hyvinvointialueelle ei kerry uutta alijäämää. Samalla on valmisteltava, yhteistyössä arviointiryhmän kanssa, toimintatapojen uudistustoimenpiteet, joilla saavutetaan edelleen tuntuvia kustannussäästöjä vuosina 2027 ja 2028."

Arviointiryhmä esitti 12.12.2025 hyvinvointialueesta annetun lain 122 §:n tarkoittamana toimenpide-ehdotuksena mm., että hyvinvointialueen on valmisteltava vuoteen 2030 saakka ulottuva uudistettu taloussuunnitelma, joka muodostaa sitovan raamin tulevien vuosien toiminta- ja taloussuunnittelulle, ja joka sisältää riittävät konkreettiset toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi ja alijäämän kattamiseksi, sekä toimenpiteiden arvioidut talousvaikutukset vuosittain.

Arviointiryhmän toimikausi on 14.8.2025-12.6.2026.

Valituksenalaisessa päätöksessä on kysymys siitä, että hyvinvointialueen on talouden tasapainottamiseksi välttämätöntä tehdä muutoksia muun ohella hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkkoon. Aluevaltuusto päätti 24.11.2025 § 67 muun ohella, että talouden sopeuttamiseksi tarvittavat päätökset palveluverkkoa koskien tehdään kevään 2026 aikana. Arviointiryhmä on kirjannut toimenpide-ehdotuksiinsa, että palveluverkkoa koskevat päätökset tulee tehdä aluevaltuustossa suunnitellun mukaisesti helmikuussa 2026.

Todettakoon selostuksen lopuksi vielä se, että vaikka nyt valituksenalaisilla päätöksillä tehtyjen muutosten ajurina on ensisijaisesti toiminut hyvinvointialueen erittäin haastava taloudellinen tilanne ja arviointiryhmän esittämät muutosesitykset, niin palveluverkostoon tehtävät muutokset olisivat joka tapauksessa olleet jossakin vaiheessa edessä. Tällä hetkellä voimassa oleva vuodeosastoverkosto ei kykene enää vuonna 2029 palvelemaan tarvetta vastaavasti hyvinvointialueen asukkaita.

Täytäntöönpanokielto koskeva vaatimus ja sen perustelut

Simon kunta on vaatinut toimeenpanokieltoa Lapin hyvinvointialueen päätöksestä 23.2.2026 § 15.

Vastaus esitettyyn vaatimukseen ja sen perusteluihin

Lapin hyvinvointialue (jäljempänä myös ”hyvinvointialue”) vastustaa vaatimusta aluevaltuuston päätöksen 23.2.2026 § 15 täytäntöönpanon kieltämisestä ja vaatii, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeus hylkää täytäntöönpanokieltoa koskevan vaatimuksen.

Hyvinvointialue pyytää asian kiireellistä käsittelyä.

Perustelut

Simon kunnan valituskirjelmässä on vaadittu täytäntöönpanon kieltämistä. Täytäntöönpanokieltovaatimukselle ei kuitenkaan ole esitetty mitään perustelua. Valituskirjelmästä ei siten ilmene, miksi päätöksen täytäntöönpano tulisi kieltää.

Simon kunnan valitus kohdistuu aluevaltuuston päätöksen 23.2.2026 (§ 15) kohtaan 1, jolla aluevaltuusto on päättänyt hyväksyä liitteeseen "Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026 - 2028" sisältyvät palvelukohtaiset linjaukset sekä hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja palveluiden järjestämisohjelman muutokset. Simon kunnan täytäntöönpanokieltovaatimusta on siten ilmeisesti tulkittava niin, että myös se kohdistuu aluevaltuuston päätöksen 23.2.2026 (§ 15) kohtaan 1.

Täytäntöönpanokielto ei voine tehokkaasti kohdistua yksinomaan strategisiin linjauksiin tai niitä täydentävien ohjelmien muutoksiin, jos niillä ei ole välittömiä oikeudellisia vaikutuksia hyvinvointialueen asukkaan oikeuksiin tai velvollisuuksiin. Tällaisilla sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämiseen ja suunnittelemiseen liittyvillä linjaavilla päätöksillä on korkeintaan hyvinvointialueen viranhaltijoita ohjaava vaikutus. Esimerkiksi asiointialueen muodostamispäätöksessä on kysymys luonteeltaan sellaisesta periaatetason linjapäätöksestä, jota on tarkoitus noudattaa tulevia päätöksiä tehtäessä. Hyvinvointialueen palveluverkkolinjauksilla 2026 – 2028 ei siten ole välittömiä oikeudellisia vaikutuksia hyvinvointialueen asukkaan oikeuksiin tai velvollisuuksiin.

Hyvinvointialuelain 148 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Koska täytäntöönpanokieltovaatimusta ei ole perusteltu, niin päätöksen täytäntöönpanon kieltämiselle ei ole esitetty sellaista perustetta, että täytäntöönpanokielto tulisi määrätä.

Täytäntöönpanon kieltämistä koskeva vaatimus tulee tästä syystä hylätä.

Lausuminen muista vaatimuksista ja valitusperusteista

Hyvinvointialue lausuu muista valituskirjelmässä esitetyistä vaatimuksista ja siinä estetyistä valitusperusteista vielä myöhemmin erikseen.

Rovaniemellä 13.4.2026

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus

puolesta

Jari Jokela
hyvinvointialueen johtaja

laatija:

Ville Vitikka, hallintolakimies

Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvââjjamvu'vdd

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

PL 189

90101 Oulu

pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Lausunto aluevalitusasiassa

Hallinto-oikeuden asianumero	599/2026
Lausunnon antaja	**Lapin hyvinvointialue (y-tunnus 3221332-6)** PL 8041, 96101 Rovaniemi kirjaamo@lapha.fi
Yhteyshenkilö/lisätiedot	hyvinvointialuejohtaja Jari Jokela jari.jokela@lapha.fi hallintolakimies Ville Vitikka ville.vitikka@lapha.fi
Päätös, josta on valitettu	**Lapin hyvinvointialueen aluevaltuusto 23.2.2026 § 15** Aluevaltuusto on valituksenalaisilta osin päättänyt hyväksyä liitteeseen "Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026–2028" sisältyvät palvelukohtaiset linjaukset sekä hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja palveluiden järjestämisohjelman muutokset (päätöskohta 1).
Asia	Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia
Valittaja	**Simon kunta**
Määräaika lausunnon antamiselle	1.6.2026

Selostus asiasta

Lapin hyvinvointialueen aluevaltuusto on 22.4.2024 (§ 22) strategisella tasolla linjannut perusterveydenhuollon vuodeosastoverkostoon merkittäviä uudistuksia. Kokouksessa on tuolloin käsitelty perusterveydenhuollon vuodeosastotoiminnan kapasiteettia ja suoritteita, uudistamistarvetta sekä analyysia ja skenaarioita eri vaihtoehtojen välillä ja arvioitu linjaratkaisujen vaikutuksia. Päätöksen seurauksena hyvinvointialueen vuodeosastotoimintaa on päätetty vähentää

ja keskittää. Aluevaltuusto on samassa yhteydessä hyväksynyt ns. lähisairaalamallin käyttöönoton, jonka sisältönä on ollut se, että palveluja ei sidota kaikkiin kuntiin, ja että palvelut järjestetään alueellisesti tehokkaampina kokonaisuuksina. Korvaavien palvelujen osalta perusratkaisuksi on muodostunut se, että niille paikkakunnille, joille ei jää vuodeosastoa, järjestetään lyhytaikaisen hoivan paikkoja, jotka toteutetaan osana ympärivuorokautista hoivaa yhdistettynä kotisairaalapalveluun.

Aluevaltuuston päätös 22.4.2024 (§ 22) on liitteenä 1.

Perusterveydenhuollon vuodeosastotoiminnan analyysi ja skenaariot 11.4.2024 on liitteenä 2.

Aluevaltuusto on tämän jälkeen 28.10.2024 (§ 53) hyväksynyt palveluverkkosuunnitelman, joka on korvannut 22.4.2024 tehdyt päätökset, mutta joka on käytännössä jatkanut 22.4.2024 tehtyjen päätösten linjaa.

Lapin hyvinvointialueen tilinpäätös tilikaudelta 2025 osoittaa, että hyvinvointialueen taseessa on vuosien 2023–2025 ajalta kertynyttä alijäämää yhteensä 173,2 miljoonaa euroa. Alustavan arvion mukaan Lapin hyvinvointialueen rahoitus vähenee vuosina 2027–2028 vuositasolla n. 17–18 miljoonaa euroa.

Valtiovarainministeriö päätti 17.6.2025 käynnistää hyvinvointialueesta annetun lain 122 §:ssä säädetyn arviointimenettelyn Lapin hyvinvointialueella (aluevaltuusto 18.8.2025 § 45).

Valtiovarainministeriön 11.8.2025 asettama arviointiryhmä antoi kokouksessaan 13.10.2025 Lapin hyvinvointialueelle toimenpide-ehdotuksen, jonka mukaan hyvinvointialue päättää toimeenpanna palveluverkkoa ja toimitiloja koskevia muutoksia vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelman hyväksynnän yhteydessä niin, että alueen toimitilakustannuksia saadaan vuonna 2026 alennettua merkittävästi vuoden 2025 tasosta, ja että kustannusten lasku jatkuu taloussuunnitelmakaudella. Arviointiryhmä oli tätä ennen kokouksessaan 17.9.2025 tehnyt kirjauksen, jonka mukaan "arviointiryhmä pitää välttämättömänä, että talousarvion ja taloussuunnitelman jatkovalmistelussa etsitään ja määritellään toimenpiteet hyvinvointialueen toimintojen uudistamiseksi ja sopeuttamiseksi siten, että jo vuoden 2025 taloudellista tulosta pystytään parantamaan verrattuna viimeisimpään tilinpäätösennusteeseen ja vuonna 2026 saavutetaan tilanne, jossa hyvinvointialueelle ei kerry uutta alijäämää. Samalla on valmisteltava, yhteistyössä arviointiryhmän kanssa, toimintatapojen uudistustoimenpiteet, joilla saavutetaan edelleen tuntuvia kustannussäästöjä vuosina 2027 ja 2028."

Versio sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia koskevasta suunnitelmasta esiteltiin aluehallitukselle talousarvioseminaarissa 20.-21.10.2025.

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus päätti liitteenä 3 olevalla päätöksellä 21.10.2025 (§ 438) varata esitettyjen palveluverkkomuutosten jatkovalmistelua varten yhteistyökumppaneilleen, sidosryhmilleen ja hyvinvointialueen toimielimille mahdollisuuden lausua sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkkoon suunnitelluista muutoksista. Lausuntoaikaa oli 1 kk. Aluehallitus hyväksyi sa-

massa yhteydessä, että tämän lausunnon liitteenä 4 olevaa luonnosversiota sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia koskevasta suunnitelmasta käytettiin tuossa vaiheessa lausuntojen antamisessa ja yhteistoimintamenettelyssä valmistelun pohjana. Aluehallitus totesi myös, että ”suunnitelman valmistelua jatketaan, vaikutuksia arvioidaan ja aineistoa täydennetään lokamarraskuun aikana aluehallituksen ohjauksessa”. Koska kyseessä oli hyvinvointialueen palveluiden järjestämisen kannalta merkityksellinen asiakokonaisuus, niin aluehallitus päätti vielä siirtää asian valmistelun jälkeen aluevaltuustolle poliittisen kannan muodostamiseksi.

Lausuntokierrokselta 21.10 - 21.11.2025 hyvinvointialue sai lausuntoja ja kannanottoja 78 eri taholta, muun muassa kunnilta, kuntayhtymiltä, Lapin hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimiltä, Lapin liitolta, Saamelaiskäräjiltä, Rajavartiolaitokselta, järjestöiltä, yhdistyksiltä, yrityksiltä, Lapin hyvinvointialueen henkilökunnalta ja yksityishenkilöiltä. Tämän lisäksi hyvinvointialue järjesti asiasta sähköisen arvokeskustelun (voxit), johon osallistui 4019 kansalaiskeskustelijaa. Laphan henkilöstölle toteutettiin oma voxit-arvokeskustelu, johon osallistui 2052 vastaajaa. Hyvinvointialueen verkkosivuilla oli myös mahdollisuus jatkuvaan kommentointiin ja kysymysten esittämiseen palveluverkkoa koskevasta esityksestä. Kysymyksiä tuli hyvinvointialueen verkkosivujen kautta yhteensä 204.

Suunniteltuja palveluverkkomuutoksia esiteltiin marraskuun 2025 aikana seitsemässä asukastilaisuudessa, joihin osallistui paikan päällä noin 500 henkilöä ja etäyhteyksin yli 600 henkilöä. Saamelaisten kotiseutualuetta koskevissa asukastilaisuuksissa oli saamen kielten tulkkaus. Lapin hyvinvointialue otti vastaan myös Ivalon yöpäivystystä koskevan adressin (9832 allekirjoitusta), Muonion terveyskeskuksen vuodeosastoa ja kiirevastaanottoa koskevan adressin (5102 allekirjoitusta) sekä vetoomuksen Ylitornion vuodeosaston säilyttämiseksi, jossa allekirjoittaneita oli 1222. Myös Pellon terveyskeskuksen vuodeosaston henkilökunta oli jättänyt vetoomuksen vuodeosaston säilyttämisen puolesta.

Saatuja lausuntoja ja kannanottoja, asukastilaisuuksissa tulleita näkökulmia sekä Voxit-arvokeskustelujen tuloksia hyödynnettiin palveluverkkoa koskevassa jatkovalmistelussa.

Selostukseksi keskeisistä kuulemisessa esille tulleista seikoista ja saadusta palautteesta oheistetaan tämän lausunnon liitteeksi aluevaltuuston päätös 23.2.2026 § 13, josta laaja kuuleminen käy ilmi. Tuolla päätöksellä aluevaltuusto päätti merkitä sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutosten valmistelua varten saadut lausunnot, kannanotot, neuvottelut ja muut kuulemiset sekä niistä laaditun yhteenvedon tiedoksi. Päätöksen liiteaineisto on sen verran laaja, ettei sitä erikseen toimiteta hallinto-oikeudelle, ellei hallinto-oikeus pyydä sitä erikseen nähtäväksi. Hallinto-oikeudelle toimitetaan kuitenkin tähän valitusasiaan liittyen Simon kunnan antama lausunto.

Aluevaltuuston päätös 23.2.2026 § 13 on liitteenä 5.

Simon kunnan lausunto on liitteenä 6.

Aluevaltuusto päätti 24.11.2025 § 67 muun ohella, että talouden sopeuttamiseksi tarvittavat päätökset palveluverkkoa koskien tehdään kevään 2026 aikana.

Arviointiryhmä antoi kokouksessaan 12.12.2025 hyvinvointialueelle toimenpide-ehdotuksen, jonka mukaan palveluverkkoa koskevat päätökset tulee tehdä aluevaltuustossa helmikuussa 2026. Arviointiryhmä on kokouksessaan 11.2.2026 käsitellyt muun ohella palveluverkkopäätösten valmistelua.

Arviointiryhmän kokouksen 11.2.2026 pöytäkirja on liitteenä 7.

Valituksenalaisessa päätöksessä on kysymys siitä, että hyvinvointialueen on talouden tasapainottamiseksi välttämätöntä tehdä muutoksia muun ohella hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkkoon.

Yksityiskohtaisempi selostus asiasta sekä valituksenalaisten päätösten perustelut ilmenevät seikkaperäisesti itse päätöksestä ja sen liitteistä, eikä niiden sisällön toistaminen ole tässä enemmälti tarkoituksenmukaista. Hyvinvointialue tyytyy näiltä osin viittamaan valituksenalaiseen aluevaltuuston päätökseen 23.2.2026 § 15, ja pyytää hallinto-oikeutta edellä lausutun lisäksi ottamaan asiassa annettuna selvityksenä huomioon sen, mitä liitteenä olevassa päätöksessä on todettu.

Todettakoon asiaselostuksen lopuksi kuitenkin vielä se, että vaikka nyt valituksenalaisilla päätöksillä tehtyjen muutosten ajurina on ensisijaisesti toiminut hyvinvointialueen erittäin haastava taloudellinen tilanne ja arviointiryhmän esittämät muutosesitykset, niin palveluverkostoon tehtävät muutokset olisivat joka tapauksessa olleet jossakin vaiheessa edessä. Jäljempänä on valitusperusteiden kohdalla lausuttu muun ohella siitä, ettei tällä hetkellä voimassa oleva vuodeosastoverkosto kykene enää vuonna 2029 palvelemaan tarvetta vastaavasti hyvinvointialueen asukkaita.

Valituksessa esitetyt vaatimukset ja niiden perustelut

Simon kunta on vaatinut:

1) valituksenalaisen päätöksen kumoamista päätöskohdan 1 osalta;
2) valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koko päätöksen osalta sekä;
3) hyvinvointialueen velvoittamista korvaamaan Simon kunnalle hallinto-oikeudessa perittävä tuomioistuinmaksulain mukainen oikeudenkäyntimaksu.

Vaatimuksia on perusteltu sillä, että:

1) päätöstä tehtäessä ei ole riittävästi selvitetty ja tutkittu sitä, miten ja millä perusteilla Simo-Keminmaa-Kemi – asiointialue on muodostettu;

2) päätöksen vaikutuksia ei ole asiointialueen muodostamisessa arvioitu;

3) päätöstä ei ole perusteltu;

4) päätös asettaa Simon, Keminmaan ja Kemin kunnat eriarvoiseen asemaan verrattuna muihin Lapin alueen kuntiin.

Vastaus esitettyihin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin

Lapin hyvinvointialue (jäljempänä myös ”hyvinvointialue”) vastustaa vaatimusta aluevaltuuston päätöksen 23.2.2026 § 15 kohdan 1) kumoamisesta ja vaatii, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeus:

(i) jättää valituksen ensisijaisesti tutkimatta ja toissijaisesti hylkää valituksen;

(ii) hylkää oikeudenkäyntimaksun korvaamista koskevan vaatimuksen;

(iii) hylkää täytäntöönpanokieltoa koskevan vaatimuksen ja;

(iv) velvoittaa Simon kunnan korvaamaan hyvinvointialueen oikeudenkäyntikulut 1250 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua päivästä, jona päätös on ollut oikeudenkäynnin osapuolten saatavissa.

Perustelut

Täytäntöönpanon kieltämistä koskevasta vaatimuksesta

Hyvinvointialue viittaa perusteluinaan tältä osin siihen, mitä se on jo lausunut täytäntöönpanon kieltämistä koskevasta vaatimuksesta antamassaan lausunnossa.

Oikeudenkäyntimaksun korvaamista koskevasta vaatimuksesta

Valittajana on Simon kunta. Tuomioistuinmaksulain (11.12.2015/1455) 6 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksun maksuvelvollinen on asian vireillepanija.

Vaatimus on ilmeisen perusteeton.

Oikeudenkäyntimaksun korvaamista koskeva vaatimus tulee tästä syystä hylätä.

Tutkimatta jättäminen

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (29.6.2021/612) säädetään sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Vaikka laki ei tunnekaan asiointialueen käsitettä, niin lain 4 § 1 momentin mukaan palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin mm. silloin, kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä. Se, miten tämä on käytännössä tarkoitettu tapahtuvaksi, on jätetty yksinomaan hyvinvointialueen harkintaan.

Asiaselostuksessa on jo annettu selvitystä aluevaltuuston 22.4.2024 tekemän päätöksen § 22 linjauksista ja ratkaisuista. Aluevaltuusto on valituksenalaisella päätöksellä linjannut koko hyvinvointialuetta koskevia palveluverkkomuutoksia. Päätöksen liitteenä on ollut ”Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026–2028” – asiakirja, jossa on avattu palveluverkkolinjauksissa käy-

tettävää peruspalvelujen asiointialueen määritelmää ja tarkoitusta. Liitteestä ilmenee, että asiointialueen määrittelyä on tarkoitus käyttää palvelujen järjestämisen linjaamiseen, eikä asiointialueen määrittelyllä ole ollut tarkoitus rajata asukkaan mahdollisuutta valita asiointipistettä. Asiointialueen määrittelyllä on tavoiteltu keskeisesti sitä, että sosiaali- ja terveyspalveluiden toimipisteitä voidaan joustavasti suunnitella ja tarvittaessa yhdistää asiointialueen sisällä.

Lapin hyvinvointialueen palveluverkkolinjaukset 2026–2028 – asiakirja on liitteenä 3.

Simon kunnan valituskirjelmässä ei ole edes väitetty, että Simo-Keminmaa-Kemi – asiointialueen muodostaminen vaarantaisi alueen asukkaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuden tai saavutettavuuden.

Kun otetaan huomioon, että aluevaltuusto on jo 22.4.2026 (§ 22) linjannut palveluiden järjestämisestä alueellisesti tehokkaampina kokonaisuuksina, niin asiointialueiden muodostamisperiaatetta tulisikin tässä yhteydessä pitää sellaisena sosiaali- ja terveyspalveluiden suunnittelemiseen liittyvänä päätöksenä, jolla on korkeintaan hyvinvointialueen viranhaltijoita ohjaava vaikutus. Asiointialueen muodostamispäätöksessä on kysymys luonteeltaan sellaisesta periaatetason linjapäätöksestä, jota on tarkoitus noudattaa tulevia päätöksiä tehtäessä. Asiointialueen muodostamispäätöksellä ei ole välitöntä oikeudellista vaikutusta hyvinvointialueen asukkaan oikeuksiin tai velvollisuuksiin.

Tästä syystä asiointialueeseen liittyvä valitusperuste tulisi jättää hallinto-oikeudessa hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n nojalla tutkimatta.

Valitusperusteista

Siltä varalta, että hallinto-oikeus päättää kuitenkin tutkia valituksen lausuu hyvinvointialue vielä seuraavaa:

Simon kunnan valitus perustuu keskeisesti väitteisiin puutteellisesta selvittämisestä, vaikutusarvioinnin puuttumisesta sekä päätöksen riittämättömistä perusteluista.

Asiointialueen muodostaminen

Väite siitä, ettei päätöksessä olisi avattu asiointialueen muodostamisen perusteita tai tosiseikkoja, ei pidä paikkaansa.

Asiointialueiden muodostaminen on osa laajaa palveluverkkoratkaisua, joka perustuu useiden tekijöiden kokonaisarviointiin (kuten väestöpohjaan, palvelujen käyttöön, palvelutarpeen kehitykseen, logistisiin yhteyksiin sekä toiminnan taloudellisiin ja laadullisiin edellytyksiin). Valmistelu ei ole tapahtunut tyhjiössä, vaan se on perustunut useisiin selvityksiin, aineistoihin ja viranhaltijavalmisteluun, joita on lisäksi arvioitu poliittisessa päätöksenteossa sekä laajassa kuulemismenettelyssä. Aluevaltuuston hyväksymissä ja valituksenalaisen päätöksen liitteenä olevissa palveluverkkolinjauksissa on määritelty mm. peruspalvelujen asiointialueet ja sotekeskuksen perustason avopalvelut, sekä esitetty linjauksia alueellisesti keskitettyihin palveluihin, kuntakeskusten ulkopuolella olevien kylien palveluihin, perustason vuodeosastohoitoon, kotiin vietäviin palveluihin, päivystyksiin ja kiireelliseen hoitoon, asumispalveluihin sekä las-

tensuojelun sijaishuoltoon. Linjaukset koskevat erityisesti asiakaskohtaista, ”kasvokkain annettavaa” palvelua. Linjauksissa on tarkasteltu erityisesti sairaansijakokonaisuuden optimointia, päällekkäisen valmiuden purkamista, mahdollisuuksia lisätä sairaanhoidon tukea kotiin annettaviin palveluihin sekä monialaisen koordinoidun yhteistyön vahvistamista lähipalvelujen turvaamiseksi.

Palveluverkkolinjauksissa on todettu, että:

”*peruspalvelujen asiointialueilla tarkoitetaan sellaista maantieteellistä aluetta, jolla suurin osa ihmisten päivittäisestä asiointitarpeesta toteutuu alueen sisällä. Peruspalvelujen asiointialueella tarkoitetaan aluetta, jolla asioidaan muutenkin arkisissa asioissa, esimerkiksi ruokakaupoissa, apteekissa, perustason liikunta- ja kulttuuripalveluissa, kouluissa, varhaiskasvatuksessa, pankkien ja viranomaisten kasvokkaisissa palvelupisteissä*.”

Kemi-Keminmaa-Simo – alueen arvioitu pisin pohjois-–etelä -suuntainen etäisyys on alle 20 kilometriä. Kemistä Keminmaahan on n. 6 minuutin ajomatka, Kemistä Simoon n. 20 minuutin ajomatka ja Simosta Keminmaahan n. 26 minuutin ajomatka (mitattuna 80 km/h). Alueen n. 29 000 asukkaasta yli 90 % asuu Kemin ja Keminmaan alueella. Kun otetaan huomioon Kemin, Keminmaan ja Simon muodostaman maantieteellisen alueen koko sekä kuntakeskusten väliset etäisyydet ja matka-ajat, niin aluevaltuusto on voinut harkinnassaan hyväksyä riittäviksi asiointialueen perusteiksi palveluverkkolinjauksissa lausutut perusteet.

Valittajan väite siitä, ettei tosiasioita olisi esitetty tai selvitetty, kuvaa lähinnä tyytymättömyyttä tehtyihin johtopäätöksiin eikä selvittämisen puutetta.

Vaikutusten arviointi

Simon kunnan väite siitä, että asiointialueen muodostamispäätöksestä puuttuisi vaikutusten arviointi, on selvästi virheellinen, ja valitusperusteena keinotekoinen. Asiointialueen muodostamista ei voida arvioida ja käsitellä palveluverkkoratkaisusta erillisenä asiana.

Palveluverkkomuutosten vaikutusten arviointia on tehty jo valtuustokäsittelyssä 2024. Tämä ilmenee seikkaperäisesti aluevaltuuston päätöksen 22.4.2024 § 22 liitteestä 1 (Perusterveydenhuollon vuodeosastotoiminnan analyysi ja skenaariot 11.4.2024) sivuilta 28 – 34.

Aluevaltuuston hyväksymissä ja valituksenalaisen päätöksen liitteenä olevassa ”Lapin hyvinvointialueen perustason palveluverkkovaihtoehtojen kuvausta” – asiakirjassa on myös esitetty laajasti arviointia muun ohella vuodeosastohoidon tarpeesta ja palvelutarpeen muutoksesta vuodeosastoverkon suunnittelun pohjana. Arvioinnista ilmenee muun ohella, ettei ”nykyinen” (siis valituksenalaista päätöstä edeltävä) vuodeosastoverkosto kykene enää vuonna 2029 palvelemaan tarvetta vastaavasti, eikä tuollaisen verkoston kehittäminen olisi enää tarkoituksenmukaista. Muutokseen liittyy selvityksestä ilmenevällä tavalla muun ohella erilaisia henkilöstön tuottavuuteen, saatavuuteen ja riittävyyteen sekä vuodeosastojen ja kotisairaalan toimintamallien yhtenäistämiseen ja muutosjohtamiseen liittyviä haasteita. Esimerkiksi tilojen ja investointien osalta on todettu, että tilojen käyttöaste jäisi matalaksi ja omien tilojen käyttöaste vajaaksi. ”Nyky-

tila” vaatisi myös lisäinvestointeja useille eri paikkakunnille. Nykyisen vuodeosastoverkoston säilyttäminen tarkoittaisi esimerkiksi sitä, että vuodeosastohoidon ylikäyttö ei purkautuisi, ja heikon tuottavuuden vuoksi voimavaroja sitoutuisi vuodeosastohoitoon, mikä vähentäisi mahdollisuuksia panostaa kotiin vietäviin palveluihin ja avohoitoon. Tämä johtaisi edelleen palveluiden kustannusvaikuttavuuden heikkenemiseen.

Palveluverkkovaihtoehtojen kuvaus -asiakirja sisältää useita erilaisia väestön tarvearviointeja ja ennusteita yksikkökokoineen ja paikkamäärineen sekä vaihtoehtoja ja niihin sisältyviä arviointeja talousvaikutuksineen, eikä niitä ole perusteltua tässä yhteydessä toistaa. Mutta muutostarpeen tausta on syytä referoida tähän yhteyteen, vaikka tausta ilmeneekin itse liitteestä:

”Hoidon painopistettä siirretään kohti ennakoivaa ja kotona toteutettavaa hoitoa sekä sujuvia hoitoketjuja valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Tavoitteena on tarjota vaikuttavia ja kustannustehokkaita palveluja potilaan omassa ympäristössä hyödyntämällä digipalveluja, kotiin vietäviä palveluja ja moniammatillista yhteistyötä. Tutkimusnäytön mukaan kotona toteutettu hoito parantaa toimintakykyä, lyhentää sairaalajaksoja sekä vähentää komplikaatioita ja uusintakäyntejä. Moniammatillinen tiimityö mahdollistaa potilaan kokonaisvaltaisen tilanteen arvioinnin, parantaa hoidon laatua ja potilasturvallisuutta sekä vähentää siirtymävaiheisiin liittyviä riskejä. Kotisairaala on erityisen merkittävä harvaan asutuilla alueilla, sillä se tuo sairaalatasoiset hoidot potilaan kotiin ja vähentää akuutin sairaalahoidon tarvetta. Teknologiset ratkaisut, kuten etäseuranta, tehostavat resurssien käyttöä. Tavoitteena on rakentaa yhtenäinen alueellinen toimintamalli, joka yhdistää digipalvelut, kotisairaalan, kotihoidon ja moniammatillisen tiimityön. Tutkimusten mukaan tällaiset integroidut palveluketjut lyhentävät hoitoaikoja, parantavat potilasturvallisuutta ja tukevat erityisesti ikääntyneiden toimintakykyä. Malli edistää hyvinvointialueen taloudellista ja toiminnallista kestävyyttä sekä parantaa palvelun laatua ja turvallisuutta.”

Yhteenvedonomaisesti voidaan todeta, että vaikutusarviointia on tehty useassa vaiheessa palveluverkon valmistelua (mukaan lukien jo aiemmat aluevaltuuston linjaukset sekä laaja kuulemisprosessi, jossa on arvioitu vaikutuksia muun muassa palvelujen saatavuuteen, saavutettavuuteen, turvallisuuteen, henkilöstöön ja talouteen). Vaikutukset on tuotu päätöksentekijöiden tietoon, ja niitä on punnittu osana kokonaisharkintaa. Se, ettei vaikutusarviointia ole esitetty valittajan edellyttämässä muodossa ei tarkoita, ettei arviointia olisi tehty. Näin ollen väite järjestämislain 7 §:n vastaisuudesta ei ole perusteltu.

Riittävä selvittäminen

Väite hallintolain 31 §:n mukaisen selvittämisvelvollisuuden laiminlyönnistä on perusteeton. Asian valmistelu on ollut poikkeuksellisen laaja, ja siihen on sisältynyt merkittävä määrä lausuntoja, sidosryhmien kannanottoja, asukastilaisuuksia sekä muita osallistumismahdollisuuksia. Kuulemisessa saatu palaute on otettu huomioon valmistelussa, ja sillä on ollut myös tosiasiallinen vaikutus lopulliseen päätökseen, joka on poikennut viranhaltijavalmistelun alkuperäisistä esityksistä. Tällainen valmistelu ylittää selvästi hallintolain selvittämisvelvollisuuden vähimmäisvaatimukset.

Päätöksen perusteleminen

Valitusperuste, jonka mukaan päätöstä ei olisi perusteltu hallintolain 45 §:n edellyttämällä tavalla, ei pidä paikkaansa. Päätöksen perustelut muodostuvat kokonaisuudesta, johon kuuluvat päätösteksti, liiteaineisto sekä valmistelussa tuotettu laaja selvitysaineisto. Hallintolaki ei edellytä kaikkien seikkojen yksityiskohtaista esittämistä yhdessä asiakirjassa, vaan riittävää on, että päätöksestä ilmenevät keskeiset ratkaisuun vaikuttaneet perusteet. Tässä asiassa nämä perusteet – taloudellinen tilanne, palvelujärjestelmän toimivuus, henkilöstön saatavuus sekä palvelujen järjestämisen kokonaisuus – ilmenevät selvästi.

Julkinen liikenne

Julkista liikennettä koskevat väitteet eivät osoita päätöksen lainvastaisuutta. On sinänsä yleisesti tiedossa, että Lapin olosuhteissa julkinen liikenne on monin paikoin rajallista, eikä Simon kunnan esittämä havainto tästä ole uusi tai valmistelussa huomioimatta jätetty seikka. Liikenteen ja saavutettavuuden kysymyksiä on tarkasteltu laajasti osana valmistelua ja erityisesti kuulemismenettelyssä, jossa useat tahot ovat nostaneet nämä näkökohdat esiin. Tältä osin on lisäksi todettava, että julkisen liikenteen järjestäminen ei kuulu hyvinvointialueen toimivaltaan, vaan on lähtökohtaisesti kuntien vastuulla. Hyvinvointialue vastaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä, ei liikennejärjestelmästä. Tämän vuoksi väite siitä, ettei päätöksessä olisi esitetty erillistä selvitystä julkisesta liikenteestä, ei voi johtaa päätöksen lainvastaisuuteen.

Kuntien yhdenvertainen kohtelu

Yhdenvertaisuuteen liittyvät väitteet perustuvat niin ikään virheelliseen oikeudelliseen lähtökohtaan. Perustuslain 6 §:ää ei sovelleta kuntiin.

Perustuslain ja järjestämislain mukainen yhdenvertaisuus ei tarkoita sitä, että palvelut tulisi järjestää identtisesti jokaisessa kunnassa, vaan sitä, että asukkailla on yhdenvertainen mahdollisuus saada tarvitsemansa palvelut. Lainsäädäntö nimenomaisesti mahdollistaa palvelujen järjestämisen alueellisina kokonaisuuksina, mikä väistämättä merkitsee eroja yksittäisten kuntien palvelurakenteessa.

Päätösvallan siirto

Simon kunnan esittämä väite mahdollisesta päätösvallan siirtymisestä aluehallitukselle on tässä asiassa sekä spekulatiivinen että oikeudellisesti merkityksetön. Nyt valituksen kohteena oleva päätös on tehty aluevaltuustossa, eikä mahdollisilla tulevilla hallintorakenteen muutoksilla ole vaikutusta tämän päätöksen lainmukaisuuden arviointiin.

Yhteenveto

Päätöstä tehtäessä on edellä lausutuilla perusteilla riittävästi selvitetty ja tutkittu sitä, miten ja millä perusteilla Simo-Keminmaa-Kemi – asiointialue on muodostettu. Päätös ei ole perustelematon, eikä hyvinvointialueen voida katsoa laiminlyöneen selvitysvelvollisuuttaan. Päätöksen on harkinnan jälkeen tehnyt aluevaltuusto laajan valmistelun ja aluehallituksen laatiman selvityksen ja esityksen pohjalta.

Perusteltua syytä päätöksen täytäntöönpanokiellolle ei ole esitetty.

Oikeudenkäyntimaksua koskeva vaatimus on ilmeisen perusteeton.

Valituksessa ei ole esitetty perusteltua syytä aluevaltuuston päätöksen kumoamiselle. Valitus ei osoita, että päätös olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai että se olisi muutoin lainvastainen. Valitus perustuu pääosin tarkoituksenmukaisuusharkintaan liittyvään erimielisyyteen, jota ei hallintotuomioistuimessa voida menestyksellisesti vedota lainvastaisuuden perusteena.

Valitus on näistä syistä hylättävä, ellei sitä jätetä tutkimatta.

Oikeudenkäyntikulujen korvaamisvelvollisuus

Lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 95 §:n mukaisesti kuluvastuun jakautumista arvioitaessa keskeistä on, olisiko kohtuutonta, että asianosainen joutuu vastaamaan omista kuluistaan. Tässä asiassa kokonaisarviointi puhuu sen puolesta, että kuluvastuu tulee siirtää valittajalle.

Valittajana on kunta.

Täytäntöönpanon kieltämistä koskevaa vaatimusta ei ole perusteltu.

Myöskään oikeudenkäyntimaksun korvaamista koskevaa vaatimusta ei ole perusteltu. Koska oikeudenkäyntimaksun maksuvelvollisuudesta on erikseen laissa säädetty, on vaatimus myös ilmeisen perusteeton.

Asiassa ei ole edes väitetty, että valituksenalainen päätös vaarantaisi sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuutta tai saavutettavuutta.

Valitus ei ole lähtökohtaisesti kohdistunut yksittäisiin, selkeästi rajautuviin oikeuskysymyksiin, vaan se on kohdistunut yksinomaan hyvinvointialueen strategiseen linjaukseen. Valittaja oleva kunta on julkinen toimija, jonka tulee tuntea hallintolainkäytön peruslähtökohdat. Näin ollen kunnan on täytynyt olla tietoinen siitä, ettei pelkkä eriävä näkemys palveluverkkoa koskevan linjauksen tarkoituksenmukaisuudesta tai paikallisesta edusta voi menestyä laillisuusvalituksessa.

Väitteet vaikutusarvioinnin puuttumisesta ja selvityksen riittämättömyydestä ovat olleet ristiriidassa asiassa tosiasiallisesti toteutetun laajan ja monivaiheisen valmistelun kanssa. Tämänkaltaisten väitteiden toistaminen valituksissa, erityisesti julkisyhteisöjen toimesta, osoittaa vähintään huolimattomuutta niiden juridisessa arvioinnissa, ja siten kasvattaa prosessin kustannuksia.

Valitus on osin jäsentymätön ja sisältää osin toisteista ja oikeudellisesti merkityksetöntä aineistoa. Tämä on olennaisesti lisännyt hyvinvointialueen velvollisuutta vastata valitukseen suhteellisen laajasti ja yksityiskohtaisesti. Vastaaminen on siten vaatinut huomattavan määrän työaikaa ja oikeudellista valmistelua, jota voidaan pitää osin kohtuuttomana suhteessa valitusten oikeudelliseen sisältöön. Tältä osin asiassa täyttyvät myös lain 96 §:ssä tarkoitetut edellytykset tilanteessa, jossa oikeudenkäyntiä on pitkitetty esittämällä väitteitä, joiden perusteettomuus on ollut ilmeinen tai ainakin valittajien olisi tullut se ymmärtää.

Kun otetaan huomioon, että kunnan voidaan perustellusti edellyttää hallitsevan hallintolainkäytön keskeiset periaatteet sekä se, että valitukset ovat lisänneet asian käsittelyn työmäärää olennaisesti ilman vastaavaa oikeudellista lisäarvoa, olisi kohtuutonta, että hyvinvointialue joutuisi vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan. Tämän vuoksi kunta on velvoitettava korvaamaan hyvinvointialueen oikeudenkäyntikulut määrältään kohtuullisina.

Rovaniemellä 15.5.2026

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus

puolesta

Jari Jokela
hyvinvointialueen johtaja

laatija:

Ville Vitikka, hallintolakimies

Liitteet

1. Aluevaltuuston päätös 22.4.2024 § 22
2. Perusterveydenhuollon vuodeosastotoiminnan analyysi ja skenaariot 11.4.2024
3. Aluehallituksen päätös 21.10.2025 § 438
4. Luonnosversio sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia koskevasta suunnitelmasta
5. Aluevaltuuston päätös 23.2.2026 § 13
6. Simon kunnan lausunto
7. Arviointiryhmän kokouksen 11.2.2026

lapha.fi | Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

29.5.2026

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Asiakirjaluettelo

Asiakirjaluettelo Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle valitusasiassa dnro 599/2026 valittaja Simon kunta

1. Aluehallituksen päätös 25.5.2026 § 237
2. Lapin hyvinvointialueen lausunto Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön dnro 599/2026 (Simo)
3. Valituksenalainen päätös liitteineen, aluevaltuuston päätös 23.2.2026 § 15
4. Lausunnon liite 1 Aluevaltuuston päätös 22.4.2024 § 22
5. Lausunnon liite 2 Perusterveydenhuollon vuodeosastotoiminnan analyysi ja skenaariot 11.4.2024
6. Lausunnon liite 3 Aluehallituksen päätös 21.10.2025 § 438
7. Lausunnon liite 4 Luonnosversio sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia koskevasta suunnitelmasta
8. Lausunnon liite 5 Aluevaltuuston päätös 23.2.2026 § 13
9. Lausunnon liite 6 Simon kunnan lausunto 10.11.2025
10. Lausunnon liite 7 Arviointiryhmän kokouksen 11.2.2026 pöytäkirja